

Omgevingsvisie Barneveld 2040

Het Voorkeursscenario

Inhoudsopgave

Omgevingsvisie Barneveld 2040.....	3
Het Voorkeursscenario	3
1. Inleiding.....	3
1.1. Doel en beperkingen van het voorkeursscenario	3
1.2. Leeswijzer	3
2. De opgave voor Barneveld.....	4
2.1. Samenvatting Leefomgevingsfoto	4
2.2. Het DNA van de gemeente Barneveld.....	5
2.3. De indeling in deelgebieden	6
2.4. De regionale context.....	7
2.5. De vijf opgaven voor Barneveld	9
3. Het voorkeursscenario.....	11
3.1. De ambitie voor Barneveld in 2040.....	11
3.2. Gezond en toekomstbestendig Barneveld	12
3.3. Prettig leven in vitale dorpen	17
3.4. Ruimte voor ondernemerschap.....	21
3.5. Waardevol Landelijk Gebied.....	25
3.6. Bereikbaar nu en in de toekomst	26
4. Verantwoording	33
4.1. Proces van totstandkoming	33

4.2. Participatie.....	34
4.3. Omgevingseffectrapportage.....	35
4.4. Bestaand beleid	36
4.5. Verkenning uitvoerbaarheid	36
5. De route naar een volledige omgevingsvisie	37
5.1. Hoe verder?	37
5.2. De planning voor het vervolg.....	38
6. Samenvatting Voorkeursscenario.....	39

Bijlagen

Omgevingsvisie Barneveld 2040

Het Voorkeursscenario

1. Inleiding

De gemeente Barneveld werkt aan een nieuwe omgevingsvisie. De visie bevat de hoofdlijnen van het beleid voor de fysieke leefomgeving op de lange termijn. Het voorkeursscenario is een tussenstap die de contouren weergeeft. De kern van het voorkeursscenario vormt hoofdstuk 3 dat voor elk van 5 hoofdpogingen de keuzes beschrijft voor de ontwikkelrichting van Barneveld op de lange termijn tot 2040. Het voorkeursscenario beschrijft de kijkrichting van de gemeente: wat willen we, wat zijn onze ambities? En dat per opgave voor de periode tot 2040. Soms kijken we ook voorbij dat jaartal.

Als het voorkeursscenario is vastgesteld, is de uitwerking naar de ontwerp-omgevingsvisie de volgende stap. Hoofdstuk 5 beschrijft dat proces. Volgens de planning stelt de gemeenteraad de omgevingsvisie voor de gemeente Barneveld eind 2024 vast.

1.1. Doel en beperkingen van het voorkeursscenario

Het voorkeursscenario is een essentiële stap op weg naar de omgevingsvisie. Er zijn hierna vijf hoofdpogingen gedefinieerd. Voor elk van die vijf hoofdpogingen bevat het voorkeursscenario de ambities van de gemeente tot 2040. Er is beschreven wat de gemeente Barneveld **wil**.

Er staat ook nog veel **niet** in dit voorkeursscenario. Zo is de confrontatie nog niet gezocht tussen de ambities van iedere hoofdpoging. Zo'n confrontatie brengt dilemma's en botsingen in beeld, en dat gebeurt in de volgende stap. Daaruit wordt helder wat belangrijk is en waar de prioriteiten liggen. Op dat moment moet ook duidelijkheid ontstaan over de rolverdeling tussen

Wat is een omgevingsvisie?

Voor de Omgevingswet is elke gemeente in Nederland verplicht een omgevingsvisie vast te stellen. De gemeenteraad stelt de omgevingsvisie vast

Art 3.2. van de Omgevingswet geeft aan wat de omgevingsvisie moet bevatten:

- een beschrijving van de hoofdlijnen van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving,
- de hoofdlijnen van de voorgenomen ontwikkeling, het gebruik, het beheer, de bescherming en het behoud van het grondgebied,
- de hoofdzaken van het integrale beleid voor de fysieke leefomgeving.

De omgevingsvisie moet bijdragen aan het maatschappelijk doel van de Omgevingswet, (art. 1.3 Ow):

“Deze wet is, met het oog op duurzame ontwikkeling, de bewoonbaarheid van het land en de bescherming en verbetering van het leefmilieu, gericht op het in onderlinge samenhang:

- bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit, ook vanwege de intrinsieke waarde van de natuur, en
- doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving ter vervulling van maatschappelijke behoeften.”

gemeente en samenleving. De volgende stap bevat bovendien nader onderzoek naar de uitvoerbaarheid van de ambities: bijvoorbeeld naar de beschikbaarheid van capaciteit en middelen. Een eerste verkenning naar de uitvoerbaarheid is al wel gedaan.

Het voorkeursscenario formuleert het wensbeeld. Welke richting willen we in Barneveld op de lange termijn? Dat staat in dit document. Deze ambities zijn uitdrukkelijk niet bedoeld als eisen waaraan elke ontwikkeling in Barneveld moet voldoen. Dat zou namelijk betekenen dat er niets meer tot stand komt. De ambities moeten worden opgevat als een streven: bij iedere ontwikkeling kijkt de gemeente hoe we zoveel mogelijk van die ambities kunnen verwezenlijken, passend bij de vraag en de locatie. Met andere woorden: de ambities zijn niet absoluut, maar onderdeel van de afweging.

1.2. Leeswijzer

De inleiding introduceert het voorkeursscenario als tussenstap op weg naar de omgevingsvisie. Dit hoofdstuk beschrijft ook de beperkingen van het document.

Hoofdstuk 2 valt in twee delen uiteen. Het eerste deel schetst de opgave voor de gemeente, met een beschrijving waar Barneveld nu staat, een zogeheten leefomgevingsfoto. Het beschrijft daarnaast hoe Barneveld zich naar verwachting ontwikkelt bij ongewijzigd beleid en ongewijzigde trends. Tot slot vindt u in 2.3 een beschrijving van de kenmerken van de veelkleurige en uitgestrekte gemeente Barneveld. Wat is het DNA van onze gemeente?

Het tweede deel introduceert de vier deelgebieden van de gemeente. In de uitwerking naar de ontwerp omgevingsvisie speelt deze indeling een belangrijke rol. Aansluitend gaat paragraaf 2.5 in op de regionale context. Barneveld bepaalt het beleid immers in samenhang met de omgeving, denk bijvoorbeeld aan beleid van het Rijk of de provincie. Ook hebben keuzes van buurgemeenten invloed. Het hoofdstuk sluit af met de presentatie van de vijf hoofdopgaven van de gemeente Barneveld.

Hoofdstuk 3 is het hart van dit document: de uitwerking van het voorkeurscenario voor ieder van de vijf hoofdopgaven

In hoofdstuk 4 verantwoordt de gemeente vervolgens de werkwijze die heeft geleid tot de keuzes in hoofdstuk 3. Het hoofdstuk bevat een beschrijving van de totstandkoming van het voorkeurscenario, met een procesbeschrijving, en de rol van bijvoorbeeld burgerparticipatie hierin. Daarnaast gaat het hoofdstuk in op de omgevingseffectrapportage, op de rol van het huidige beleid en op de verkenning naar de uitvoerbaarheid.

Hoofdstuk 5 geeft inzicht in de route naar de volledige omgevingsvisie. Daarin staat ook de planning. Een samenvatting is tot slot opgenomen in hoofdstuk 6.

2. De opgave voor Barneveld

Het voorkeurscenario concentreert zich op vijf hoofdopgaven voor de gemeente Barneveld op de langere termijn. Het gaat om de volgende opgaven:

1. Gezond en toekomstbestendig Barneveld
2. Prettig leven in vitale Dorpen
3. Ruimte voor ondernemerschap
4. Waardevol landelijk gebied
5. Bereikbaar nu en in de toekomst.

Om de opgave helder te krijgen is onder meer een leefomgevingsfoto (LOF) opgesteld. Een LOF is tegelijkertijd een inventarisatie voor de milieueffectrapportage, in Barneveld verbreed tot omgevingseffectrapportage (OER).¹

2.1. Samenvatting Leefomgevingsfoto

De eerste stap van de OER is het verkrijgen van een goed beeld van de huidige en toekomstige staat van de leefomgeving in Barneveld. Dit is onderzocht per thema en aspect. Ieder aspect sluit af met een beoordeling in een trendgrafiek. De leefomgevingsfoto is een uitwerking van de volgende tien thema's:

- Bodem, water, en ondergrond
- Natuur
- Klimaatbestendigheid
- Ruimtelijke kwaliteit
- Energie en grondstoffen
- Gezonde leefomgeving
- Gezondheid en welzijn
- Vitale woonomgeving
- Mobiliteit
- Economie en werk

De actuele staat van de gemeente Barneveld is goed te beschrijven met publieke meetgegevens of onderzoeksrapporten, zoals publicaties van het CBS, de GGD en het RIVM. Toekomstige ontwikkelingen zijn lastiger, wegens onzekerheden over technologische vooruitgang, sociaaleconomische trends en andere aspecten. Bandbreedtes en trendgrafieken bij de beoordeling van de thema's maken deze onzekerheid

¹ Zie hierover ook de voetnoot op pagina 33.

zichtbaar in de grafieken. De bandbreedte is soms ruim, maar geeft een trend aan.

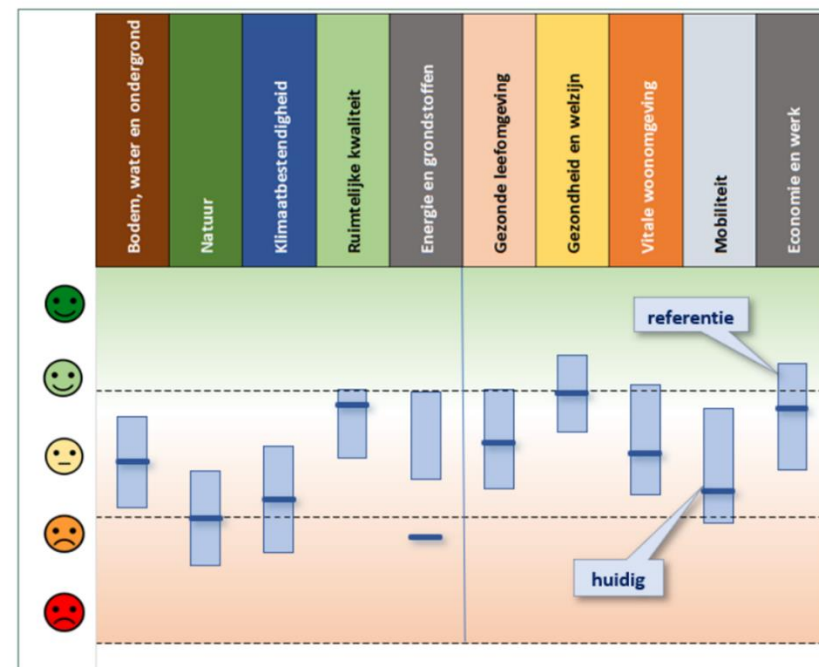
Figuur 2.1 (= figuur 3.96 uit de LOF) vat de huidige situatie en de referentiesituatie uit 2040 samen. De huidige situatie toont de beoordeling van de status van het thema in het heden. De referentiesituatie geeft per aspect de verwachting weer bij ongewijzigd beleid.

De referentiesituatie wordt weergegeven door een balk die de verwachte bandbreedte van de beoordeling van het thema in de toekomst (2040) weergeeft. Een bandbreedte wordt weergegeven, omdat er nu eenmaal sprake is van onzekerheid. Uit de bandbreedte kan de een trend worden afgeleid. Dat is de trend bij ongewijzigd beleid. Met andere woorden, de grafiek toont de verwachte ontwikkeling tussen nu en 2040, zonder invloed van een Omgevingsvisie. (Zie volledige LOF in Bijlage D). Het dwarsbalkje, door de balk met de bandbreedte heen, geeft de huidige situatie aan.

2.2. Het DNA van de gemeente Barneveld

De toekomstscenario's (Bijlage E) beschrijven de identiteit van de gemeente Barneveld. De gemeente komt daaruit tevoorschijn als een veelkleurige, actieve en ondernemende gemeente met negen unieke dorpskernen. Het toekomstscenario werkt deze karakteristieken vervolgens uit voor alle kernen van de gemeente Barneveld. Die beschrijving vormt het uitgangspunt voor dit voorkeursscenario. Op deze plaats kan worden volstaan met een verwijzing naar die tekst.

In aanvulling op de toekomstscenario's organiseerde de gemeente intern een themasessie om dieper in te gaan op het DNA van Barneveld, en op de aspecten die een rol moeten spelen in de keuzes in de omgevingsvisie. Daarin kwam naar voren dat de gemeente Barneveld bestaat uit hechte en krachtige gemeenschappen, met een rijk verenigingsleven. Het kerkelijk leven speelt in de gemeente een belangrijke rol. De gemeente kenmerkt zich daarnaast door een agrarisch karakter. Zelf- en samenredzaamheid staan hoog in het vaandel. Tegelijkertijd wordt het in de gemeente Barneveld steeds moeilijker voldoende vrijwilligers te vinden. Daarom kan het als een opgave worden gezien de zelf- en samenredzaamheid te behouden. Het is allerminst vanzelfsprekend. Verder blijkt dat belangrijke kenmerken als

Figuur 3.96: Samenvattingsgrafiek huidige situatie en referentiesituatie 2040

Figuur 2.1: grafiek vat de referentie samen van de huidige situatie en die van 2040

gastvrijheid en behulpzaamheid vooral binnen de eigen kring invulling kennen. Dat is op zichzelf niet erg, maar kan voor de samenleving als geheel tot gevolg hebben dat de draagkracht daarvan kleiner is dan mogelijk.

Uit de participatie blijkt een zekere angst dat een forse groei van de gemeente leidt tot een verlies van de eigen identiteit. Tegelijkertijd voert de aanzienlijke instroom van buiten tot een toename van de diversiteit in de samenstelling van de bevolking. In dat verband is de term *veelkleurig* op dit moment nog geen onderscheidend aspect van de identiteit van de gemeente Barneveld en haar inwoners. Zo divers is de samenstelling van de bevolking in Barneveld niet. Ondernemerschap is dat wel. In de

participatie werd benoemd dat de gemeente Barneveld zich onderscheidt door experimentele doeners met een hoog arbeidsethos.

Kenmerkend is tot slot dat de gemeente op een kruispunt ligt van vervoer en verkeersaders in het midden van Nederland. Met andere woorden: Barneveld ligt zeer strategisch. Tegelijkertijd is de gemeente een verblijfplaats voor rustzoekers.

2.3. De indeling in deelgebieden

Barneveld is op dit moment ruimtelijk gezien op te delen in vier deelgebieden, van oost naar west:

1. De Veluwe, met Kootwijk en Garderen;
  - *een hooggelegen en uitgestrekt dekzandgebied, met grootschalige natuur en het typische Veluwelandschap. Het gebied met de twee kernen Kootwijk en Garderen kent van oudsher een toeristisch karakter met bijbehorende recreatieve voorzieningen.*
2. Het oostelijk buitengebied met de kernen Kootwijkerbroek en Stroe:
  - *het begin van de Vallei vanaf de Veluwe gezien, met de bovenloop van de beken die van oost naar west lopen. Van oorsprong een ontginningslandschap. Vanwege de ligging aan de rand van de Veluwe en de oude Rijksweg Amersfoort-Apeldoorn heeft het gebied aan de noordzijde van de A1 veel meer een recreatieve invulling, terwijl het zich aan de zuidzijde van de A1 veel meer agrarisch ontwikkeld heeft, met veel hokdierbedrijven.*
3. De verstedelijkte as met Barneveld, De Harselaar en Voorthuizen;
  - *midden in de Vallei liggen de twee grootste kernen van de gemeente. Voorthuizen en Barneveld zijn van oudsher goed ontsloten en zijn in de loop van de jaren het meest gegroeid. Tussen de beide kernen bevindt zich het bedrijventerrein De Harselaar, dat zich vanaf de jaren 70 heeft ontwikkeld langs de A1. In dit gebied liggen diverse beekdalen.*
4. Het westelijk buitengebied, met Zwarteboek, Terschuur en De Glind:
  - *het meest laaggelegen gebied binnen de gemeente en landschappelijk gezien kleinschaliger dan het oostelijk*

buitengebied. Met verspreid agrarische bedrijven, landgoederen, kleine kernen, waardevol landschap en kleinere natuurgebieden.

Zie de basiskaart op **pagina 8**. Deze kaart toont de bestaande situatie en typering. De omgevingsvisie zelf kijkt straks naar de toekomst. Daarin komt een nieuwe kaart die deze uitgangssituatie vertaalt en uitwerkt naar een visualisatie van de toekomst richting 2040.

In die uitwerking zal worden gewerkt met de zogeheten lagenbenadering. Langs die route werkt de gemeente de basiskaart uit in een visiekaart, die gebiedsgericht keuzes toont over de uitwerking van het voorkeursscenario.

Voor de kaart hanteert de gemeente vier lagen:

1. De natuurlijke ondergrond.
2. De netwerken in of op de grond.
3. De functies op de grond.
4. de samenleving.

Voor die vierde laag, de laag van de samenleving, spelen de opgaven zich vooral af op het niveau van wijken en buurten. Een indeling in vier hoofdgebieden is daarvoor te grofmazig. Op het niveau van wijken en buurten zien we belangrijke verschillen, bijvoorbeeld op gebied van gezondheid. Daarom is het nodig op dat niveau met inwoners samen te werken aan een betere inrichting van de fysieke leefomgeving.

Het voorkeursscenario voor het thema *Gezond en toekomstbestendig Barneveld* (zie verder paragraaf 3.2.1.) bespreekt de vraag wat dit betekent voor onze blik op de fysieke leefomgeving en de inrichting ervan. Vooralsnog is de vierde laag gebaseerd op de wijkindeling van de GGD.

Met de lagenbenadering werkt de gemeente de opgaven, doelen en ambities uit op gebiedsniveau. Daarbij zoomen we regelmatig in, om per gebied richting te bepalen in de omgevingsvisie. Dat betekent dat de indeling in de vier deelgebieden van de omgevingsvisie is uitgewerkt tot een gedetailleerde visiekaart waarin de structurerende keuzes zichtbaar zijn.

2.4. De regionale context

De gemeente Barneveld ligt centraal in Nederland in een gebied met een hoge dynamiek en met grote opgaven in de fysieke leefomgeving:

1. De bevolking in Nederland groeit en die druk wordt zeker in dit deel van Nederland sterk gevoeld. De gemeente Barneveld participeert in twee gebieden waarvoor afspraken worden gemaakt over de demografische ontwikkeling. Dit zijn Utrecht-Amersfoort en het gebied Arnhem-Nijmegen, met de Foodvalley. De afspraken gaan over woningbouw, en over de noodzakelijke groei in werkgelegenheid, infrastructuur en andere voorzieningen.
2. Er is meer ruimte nodig voor de natuur en voor de landbouw. Dit heeft twee doelen. Allereerst om de kwaliteit van de natuur te verbeteren (de stikstofopgave is daar een onderdeel van). En tegelijkertijd om toekomstperspectief te bieden aan de agrarische sector in de regio Foodvalley. De landbouw heeft een transitieopgave, bijvoorbeeld voor kringlopen, extensivering en beperking van uitstoot. Tegelijkertijd bestaat de opgave economisch perspectief te bieden aan de hele keten. Hierbij is het belangrijk oog te hebben voor de sociaaleconomische impact van toekomstige verandering voor de mensen die het betreft.
3. De derde opgave gaat over verduurzaming: zuiniger omgaan met wat de aarde biedt. Dat betekent ruimte voor duurzame energie, voor een meer circulaire economie en aanpassing aan de klimaatverandering.

Dit reikt verder dan de gemeente Barneveld. We zien in toenemende mate dat de schaal van de regio bepalend is voor deze opgaven, en dat het nodig is afspraken te maken met andere overheidslagen, zoals Rijk, provincies en waterschappen. Bovendien is het beleid op dat niveau vaak maatgevend voor een gemeente als Barneveld.

De afspraken tussen de partijen in de regio zijn in belangrijke mate kaderstellend voor ons ruimtelijk beleid. Tegelijkertijd vormt ons eigen ruimtelijk beleid ook input voor de regio waar we deel van uitmaken. Met de Hoofdlijnennotitie (2021) laat Barneveld onze partners helder zien waarvoor de gemeente staat, en de omgevingsvisie geeft daaraan een passend vervolg.

Vier hoofdgebieden met ieder een eigen karakter en kenmerken

Westelijk buitengebied

- Kampenlandschap
- Noordzijde veenontginning
- Meerdere beken
- GO/GNN aanwezig
- Het Paradijs
- Terschuur
- Zwartebroek
- De Glind

Verstedelijkte as

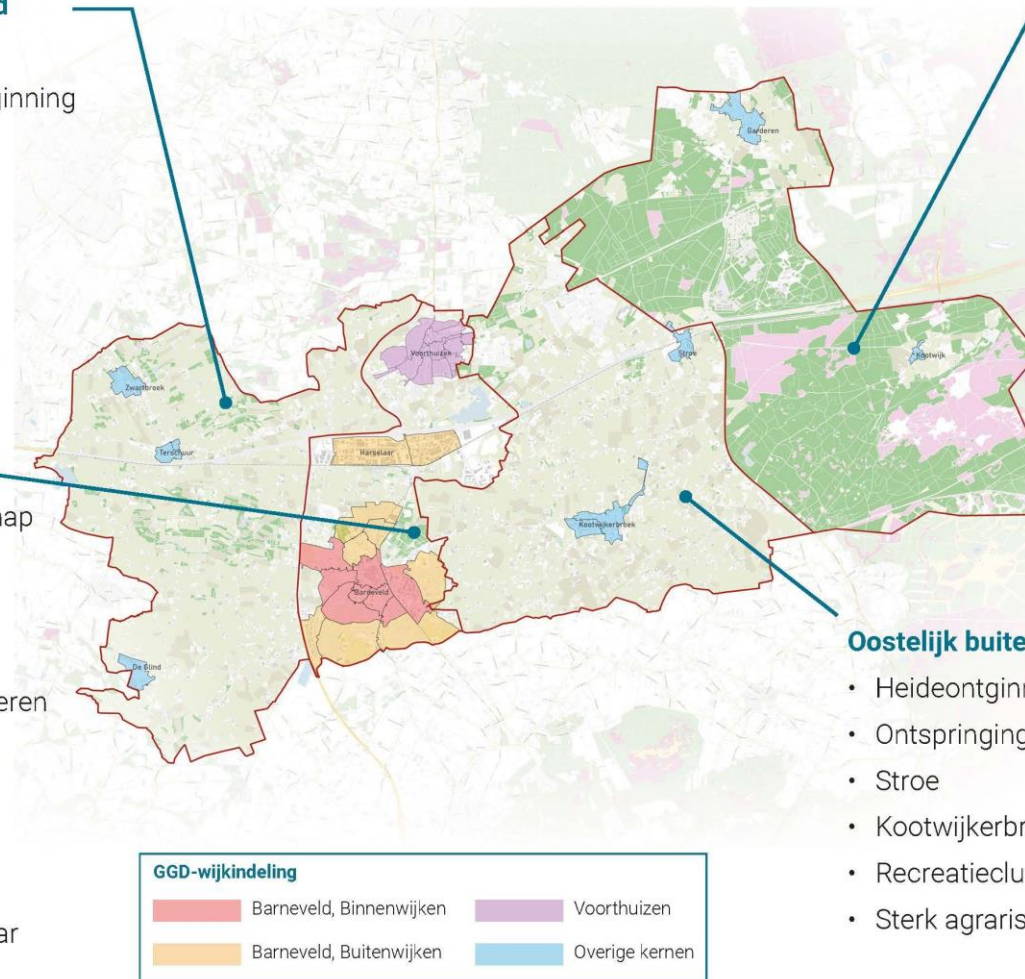
- Verstedelijkt landschap
- Meerdere beken
- Barneveld
- Voorthuizen
- Recreatieplas Zeumeren
- Bedrijventerrein
- Harselaar
- Landschapszone Esvelderbeek
- Landgoed Schaffelaar

Veluwe

- Bos- en heidelandschap
- (Flank) stuwwal
- Natura 2000/GNN/ Nationaal landschap
- Garderen
- Kootwijk
- Militair oefenterrein

Oostelijk buitengebied

- Heideontginningen
- Ontspringing beken
- Stroe
- Kootwijkerbroek
- Recreatiecluster ten noorden van A1
- Sterk agrarisch karakter ten zuiden van A1

2.5. De vijf opgaven voor Barneveld

Voor de gemeente Barneveld zijn vijf bestuurlijke hoofdpogaven vastgesteld. Dit zijn achtereenvolgens:

- **Een passende ontwikkeling van Barneveld**
Waar het prettig wonen, werken, vervoeren en samenleven is.
- **Een duurzaam Barneveld**
Met een gezonde en fijne omgeving in te leven, nu en in de toekomst.
- **Een waardevol landelijk gebied**
Met perspectief voor de landbouw en werken aan transitie landelijk gebied en natuur- en landschapsherstel.
- **Een open en bereikbare gemeente**
Die er voor Barneveld is, goed luistert naar onze inwoners, samenwerkt, uitgaat van de eigen kracht van inwoners en hen ondersteunt daar waar dat nodig is.
- **Iedereen doet mee**
Waar iedereen ertoe doet en gelijke kansen krijgt.

Om deze bestuurlijke hoofdpogaven aan te pakken worden tien programma's opgesteld. Vijf van die programma's hebben betrekking op de fysieke leefomgeving, en vallen samen met de vijf hoofdpogaven van dit voorkeursscenario. Dit voorkeursscenario en daarna de omgevingsvisie, legt de beleidsgrondslag onder elk van de vijf programma's voor de leefomgeving. De vijf hoofdpogaven voor de fysieke leefomgeving worden in deze paragraaf uitgediept.

De bestuurlijke hoofdpogaven hebben grote invloed op de doelen en ambities voor de fysieke leefomgeving in dit voorkeursscenario. Het is dan ook belangrijk de opgaven voor de leefomgeving in de gemeente Barneveld nauwkeurig uit te werken en scherp neer te zetten. Als vertrekpunt voor het voorkeursscenario gaat deze paragraaf daarom dieper in op de opgaven. De eerste die we bespreken is de opgave gezond en toekomstbestendig Barneveld.

Gezond en toekomstbestendig Barneveld

De toekomstscenario's zeggen daarover:

“Van de Veluwe tot het Paradijs; Barneveld heeft veel natuur(lijke) waarden. Deze waarden zijn niet alleen belangrijk voor de natuur, maar ook voor ons Barnevelders en de vele mensen die onze gemeente komen bezoeken: het houdt ons fysiek en mentaal gezond. Juist onze natuurlijke waarden hebben aandacht nodig voor het verbeteren van de biodiversiteit en een gezonde leefomgeving voor mens en dier nu en in de toekomst.

Het verdient een plek tussen onze ambities voor meer woningen, meer bedrijven en ruimte voor de landbouw. Daarbij speelt het veranderende klimaat ook een grote rol. Wat we niet zien, maar wel horen, ruiken en soms voelen is het effect van onze behoefte om te produceren. Geluid en luchtkwaliteit hebben invloed op onze gezondheid; dat heeft dus ook aandacht nodig.”

De formulering van deze opgave is gewijzigd. Sprak de gemeente eerst van een gezond en natuurlijk Barneveld, nu gaat het om een gezond en toekomstbestendig Barneveld. Zoals blijkt uit de beschrijving in de toekomstscenario's kijkt dit thema breder dan alleen naar gezondheid en natuur. Het gaat ook in op circulariteit, biodiversiteit, een gezonde leefstijl door sport en beweging, cultuurparticipatie en ruimte voor ontmoeting. Ook de ambities op het gebied van duurzaamheid zijn in deze opgave opgenomen.

In de opgave *Gezond en toekomstbestendig Barneveld* komt het maatschappelijk doel van de Omgevingswet bij uitstek tot uiting. Daarom heeft deze opgave aanzienlijke invloed op de overige vier hoofdpogaven in Barneveld. In veel opzichten zijn de doelen en ambities van deze opgave randvoorwaarde voor de realisering van de doelen en ambities van de overige hoofdpogaven. Daarom komt deze opgave het eerst aan bod in het voorkeursscenario.

De opgave *gezonde leefomgeving* is een belangrijk element van de Omgevingswet. Hier benaderen wij gezondheid vanuit het begrip *positieve gezondheid*. Het gaat over de volgende aspecten: fysieke gezondheid, mentale gezondheid, kwaliteit van leven, zingeving, dagelijks functioneren en meedoen.

Positieve gezondheid

Hier wordt gezondheid niet gezien als de af- of aanwezigheid van ziekte, maar als het vermogen met de fysieke, emotionele en sociale levensuitdagingen om te gaan en zoveel mogelijk eigen regie te voeren.

Prettig leven in vitale dorpen

De toekomstscenario's vermelden het volgende over *Prettig leven in vitale dorpen*:

"Leven is veel meer dan alleen wonen, en tegelijkertijd neemt een passende, fijne woning een belangrijke plaats in ons leven in. In dit thema is wonen dan ook de rode draad. Met vitale dorpen bedoelen we dorpen die voorzien zijn en blijven van voorzieningen, om zo de cultuur en identiteit te behouden."

De gemeente Barneveld kent een aanzienlijke groeiopgave: de druk op de woningmarkt is groot door de stevig groeiende en veranderende bevolking. Dat heeft consequenties: hoe gaan we die groei inbedden in onze samenleving, hoe zorgen we voor voldoende woningen, die tegelijk aansluiten bij een veranderende behoefte? Denk bijvoorbeeld aan vergrijzing. En hoe zorgen we ervoor dat de woningen goed bereikbaar zijn en het straatbeeld toch niet alleen draait om autobezit? In deze opgave gaat het om wonen, meegroeien van voorzieningen voor onderwijs, cultuur, sport, en ontmoeten. En daarmee ook om meegroeien van de openbare ruimte.

Groei gaat niet alleen over nieuw, maar raakt ook bestaand. De bestaande leefomgeving kent zijn eigen opgave: hoe houden we deze vitaal of hoe krijgen we deze vitaal en toekomstbestendig. Hier ligt een duidelijke relatie met de opgave *Gezond en toekomstbestendig Barneveld*). Met duidelijk ook een gebiedsgerichte component. De kleine kernen kennen bijvoorbeeld een andere opgave voor voorzieningen dan de grote kernen Barneveld en Voorthuizen. In de ene wijk is meer te doen aan gezondheid dan in de andere. Demografische ontwikkelingen en sociale aspecten spelen hierin een belangrijke rol.

Ruimte voor ondernemerschap

De toekomstscenario's beschrijven deze opgave als volgt:

"Barneveld is een ondernemende gemeente waar veel en hard gewerkt wordt. We leveren een grote bijdrage aan de regionale economie en we herbergen bedrijven met een internationaal werkgebied. Onze ondernemerszin leidt tot een doorlopende behoefte aan plekken om een bedrijf te kunnen vestigen of uitbreiden, zowel klein als groot. Dit leidt tot banen en daarmee een behoefte aan medewerkers. Daarnaast merken we ook druk van buiten Barneveld van bedrijven om zich hier te vestigen. Ook zij moeten een plek kunnen vinden in onze gemeente. Tegelijkertijd moeten we rekening houden met de gevolgen van meer bedrijven. Wat betekent het voor onze bereikbaarheid, voor geluidsoverlast of hoe onze omgeving er uit ziet. Ondernemen is belangrijk, maar met een gezond oog voor de leefomgeving."

Een gunstig vestigingsklimaat voor bedrijven en een gezonde werkgelegenheid staan centraal in dit thema. Daarbij moet de gemeente keuzes maken vanwege de schaarse ruimte. Van belang is daarnaast aandacht en ruimte voor ondernemerszin in en rond de kleine kernen. Dit thema gaat bovendien in op vitale dorpscentra waar ondernemerschap floreert en bezoekers genieten van cultuur, winkels en horeca. En tot slot bespreekt dit thema de thema's waarmee we bezoekers naar de centra willen trekken, vooral Barneveld en Voorthuizen.

Waardevol landelijk gebied

Deze opgave is opnieuw geformuleerd ten opzichte van de toekomstscenario's, vanuit het inzicht dat de opgave voor het landelijk gebied meer is dan alleen de ambitie van een toekomstgerichte landbouw. Dat laatste aspect is voor de gemeente een belangrijk onderdeel van de visie en ambities voor het landelijk gebied.

Voor de volledigheid de tekst uit de toekomstscenario's:

"Zonder onze veelzijdige agrarische sector was Barneveld niet geworden wat het nu is. Naast een prachtige historie is ook een goede toekomst voor de agrarische sector van belang. We weten en ervaren dat een goede toekomst voor de landbouw veel van ons vraagt. Het verdienmodel staat onder druk, de balans met het natuurlijk systeem vraagt verbetering en de impact van grootschalige ziektes in de veehouderij is groot, sociaal en economisch. Nederland staat voor een grote ingreep in het landelijk gebied"

en de Gelderse Vallei met Barneveld als agrarisch kerngebied neemt daar een grote rol in. In dit thema gaat het over de toekomst van de landbouw in relatie tot de brede leefomgeving.”

Naast een focus op de toekomst van de landbouw, is een visie noodzakelijk op een scala aan aspecten rond het landelijk gebied. Denk aan zaken als water, natuurbehoud en natuurontwikkeling, uitstoot en depositie van stoffen, ruimte voor passende alternatieve economische dragers, de vitale verdere ontwikkeling van toerisme en recreatie. Al deze aspecten verdienen een evenwichtige onderlinge afweging om de juiste keuzes te maken voor Barneveld.

Bereikbaar nu en in de toekomst

De toekomstscenario's geven hierover de volgende beschrijving:.

“De auto speelt een belangrijke rol in Barneveld. Belangrijk voor de vele ZZP-ers om hun werkzaamheden te kunnen uitvoeren, belangrijk voor bewoners bij hun maatschappelijke activiteiten en belangrijk voor werkenden en toeristen om zich naar, van en binnen de gemeente Barneveld te kunnen verplaatsen. Dit heeft echter een keerzijde. Al onze dorpen ervaren in verschillende mate al overlast door verkeer en dat neemt toe met de groei van onze gemeente. Dat brengt opgaven met zich mee, ook omdat we willen dat onze kinderen veilig fietsend naar school of naar een station kunnen. Voor diegene die afhankelijk is van de bus en de trein is het fijn als deze ook bereikt en benut kan worden. Het gaat vooral om de bereikbaarheid van onze dorpen, de voorzieningen in de dorpen en het gemak waarmee we naar andere plekken in de regio en de rest van Nederland kunnen komen. Een goede toekomst van onze bereikbaarheid – fiets, OV en auto - heeft aandacht nodig.”

Een goede bereikbaarheid is een centraal punt voor de gemeente. En wel op een veilige manier in het bijzonder voor de kwetsbare verkeersdeelnemer, de voetganger, de fietser en de mensen met een beperking. De gemeente richt zich daarnaast op de ontwikkelingen in mobiliteit in een breder perspectief en de gevolgen daarvan voor Barneveld. Dit betekent aandacht voor wensen en potenties van het ov in de stationsomgevingen van Barneveld. Een belangrijk aandachtspunt voor bereikbaarheid is voldoende capaciteit voor de verwerking van het verkeer,

gezien de groei van Barneveld. Dat betekent ook dat deze visie op hoofdlijnen een fundamentele keuze maakt over de Oostelijke rondweg van Barneveld.

De toekomstscenario's aangevuld met deze vijf thema's vormen het uitgangspunt voor de uitwerking van de omgevingsvisie.

3. Het voorkeursscenario

Dit hoofdstuk beschrijft het voorkeursscenario voor elk van de hoofdpogaven afzonderlijk. Soms met een keuze voor een van beide toekomstscenario's, maar vaker een variant erop. Daarnaast is soms een gebiedsgerichte uitwerking gemaakt. Elke keuze krijgt een korte toelichting.

Eerst beschrijft paragraaf 3.1. de overkoepelende ambitie van de gemeente Barneveld in 2040. Deze brengt de essentie samen van het voorkeursscenario voor elk van de hoofdpogaven.

3.1. De ambitie voor Barneveld in 2040

In 2040 bestaat de gemeente Barneveld uit een gezonde, inclusieve en vitale samenleving, met divers samengestelde wijken, waarin de generaties zodanig samenleven er sociale samenhang is, waarin mensen naar elkaar omzien, dat vergrijzing wordt opgevangen en zorg wordt gedeeld. Deze samenleving kenmerkt zich daarmee door zelf- en samenredzaamheid. Inwoners hebben voldoende bestaanszekerheid en de gezondheidsverschillen tussen wijken en buurten zijn kleiner dan in de eerste kwart van de eeuw.

Ingezet is op de vitaliteit van elke kern. Dat betekent dat elke kern beschikt over een passend voorzieningenaanbod (denk bijvoorbeeld aan een supermarkt of ontmoetingsplekken) en dat in elke kern heeft nieuwbouw plaatsgevonden, zodat sprake is van wezenlijke groei. In totaal zijn er in 2040 8000 nieuwe woningen bijgebouwd, in de kernen en daarbuiten. Onze wijken zijn groen en klimaatbestendig ingericht en beschikken over een robuuste groene buitenruimte. Mede met het oog daarop heeft in de grotere

kernen meer hoogbouw (tot 6 lagen) plaatsgevonden. De energietransitie is voor een groot deel voltooid.

Met een robuuste structuur van rondwegen en radialen rond de kernen Barneveld en Voorthuizen is de gemeente goed bereikbaar. De oostelijke rondweg is ingepast in het landschap. Deze weg is geen eindpunt, maar maakt verdere groei van Barneveld na 2040 mogelijk. en de auto heeft een belangrijke plaats in het vervoer. Maar intussen worden alternatieve vormen van vervoer steeds zichtbaarder.

Op de kwalitatief ingerichte bedrijventerrein zijn het innovatieve bedrijven die veel werkgelegenheid bieden, vooral in sectoren waarin Barneveld zich vanouds onderscheidt, zoals maakindustrie en agrofood. Ook de winkelcentra floreren, met veel mogelijkheid tot ontmoeten, waardoor ook gasten de weg naar de gemeente Barneveld goed weten te vinden.

Binnen beschermde of herstelde waardevolle landschappen en landschapstypen, waterlopen en natuur (groenblauwe structuren) bestaat een aantrekkelijk gebied voor mens, plant en dier. Daarbinnen heeft de bloeiende en innovatieve agrarische sector op passende plekken een duurzame en toekomstbestendige plaats, in evenwicht met de omgeving.²

Deze ambitie is hierna in 5 hoofdpogaven uitgewerkt.

3.2. Gezond en toekomstbestendig Barneveld

De Omgevingswet noemt gezondheid en duurzaamheid als belangrijke uitgangspunten. Art. 1.3. Omgevingswet beschrijft het als volgt. "Deze wet is, **met het oog op duurzame ontwikkeling**, de bewoonbaarheid van het land en de bescherming en verbetering van het leefmilieu, gericht op het in onderlinge samenhang:

- a) bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit, ook vanwege de intrinsieke waarde van de natuur, en

² Deze laatste alinea is onder voorbehoud opgenomen. De definitieve redactie is afhankelijk van de uitkomst van de afwegingen rond de opgave Waardevol landelijk gebied.

- b) doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving ter vervulling van maatschappelijke behoeften."

Streven naar gezondheid en duurzaamheid is daarmee een belangrijk uitgangspunt, ook voor deze omgevingsvisie. De gemeente hecht belang aan deze onderwerpen, onder andere vanwege de ligging, centraal in Nederland aan en op de Veluwe, tussen twee drukke snelwegen en een landelijk gebied met agrarische bedrijven. Klimaatverandering, schone lucht, geluid, beschikbaarheid van grondstoffen, aanwezigheid van voorzieningen en groen in de gemeente zijn van belang voor een gezonde en duurzame samenleving.

Uitgangspunt van het voorkeursscenario is dat de ontwikkelingen in beginsel positief bijdragen aan de duurzame leefomgeving en aan de gezondheid van de inwoners van Barneveld. *In beginsel* wil zeggen dat het een streven is. Gezien alle belangen is dit resultaat niet altijd te realiseren. In de omgevingsvisie zal meer inzicht worden gegeven aan het per gebied bieden van een afwegingskader.

De onderwerpen *gezond* en *toekomstbestendig* hebben raakvlakken met de overige thema's. Voor een deel vallen deze onderwerpen daarom onder de overige thema's.

Als het gaat om gezondheid en toekomstbestendigheid, hanteren we vier principes:

1. **Bescherming:** ten minste voldoen aan wettelijke normen voor veiligheid, milieu en daarmee voor de gezondheid.
2. **Bevordering:** de ontwikkeling van een leefomgeving die positief bijdraagt aan de gezondheid. Hier gaan we uit van het begrip positieve gezondheid.
3. **Bewaking:** monitoring, weten wat de situatie is en ingrijpen als dat nodig en mogelijk is.

4. **Duurzaam welzijn:** zaken als energie, voedsel, circulariteit, klimaatadaptatie, biodiversiteit en mobiliteit; zaken die aan bod komen in het programma **Duurzaamheid**).

Een gezonde omgeving

Een gezonde leefomgeving is een omgeving die als prettig en veilig wordt ervaren, die uitnodigt tot gezond gedrag en waar de druk op de gezondheid zo laag mogelijk is. Ontwikkeling en borging van een dergelijke leefomgeving is een belangrijke voorwaarde bij de inrichting van de ruimte en het toestaan van activiteiten. De basis hierbij zijn indicatoren die de VNG geeft voor een gezonde leefomgeving (zie figuur 3.1). We werken dit uitgangspunt later verder uit en komen dan tot indicatoren en richtlijnen voor de gemeente Barneveld.

De gemeente Barneveld is deelnemer aan het Schone Lucht Akkoord. Met als doel in 2030 een gezondheidswinst van 50 procent ten opzichte van 2016. Voor 2040 streeft de gemeente ernaar te voldoen aan de WHO-advieswaarden voor luchtkwaliteit. Om kwetsbare bevolkingsgroepen te beschermen formuleert de gemeente beleid voor gevoelige bestemmingen, gebouwen of plaatsen waar kwetsbare mensen wonen of langere tijd verblijven, zoals scholen, kinderdagverblijven of verzorgingshuizen. Dit beleid heeft tot doel de gezondheid van mensen in deze voorzieningen extra te beschermen.

Geluidshinder van wegverkeer is een de meest voorkomende milieuklachten in Nederland. Geluidshinder heeft effecten op de gezondheid van onze inwoners. De gemeente streeft ernaar de geluidsbelasting rond woningen te verminderen. Dat doet Barneveld bijvoorbeeld met stille plekken, met een kritische opstelling tegenover de ruimte voor de auto, met het gebruik van geluidreducerend asfalt, met klinkers, of met snelheidsbeperkingen, waar nodig en mogelijk. Daarbij hoort ook dat de gemeente mensen stimuleert de auto te laten staan en andere vormen van vervoer te kiezen. De omgeving moet dan wel op dat andere vervoer zijn ingesteld. Daarom is investeren in een fietsinfrastructuur en een wandelnetwerk belangrijk.

Hittestress is een verschijnsel dat steeds vaker zal voorkomen. Bij de inrichting van de bebouwde omgeving en groen houdt Barneveld hier

rekening mee, bijvoorbeeld met schaduwplekken in de dorpen, of fietsroutes door schaduwrijke gebieden.

De gemeente richt zich op een leefomgeving die uitnodigt tot gezond gedrag en waar de verleiding tot ongezond gedrag beperkt is. Dat stelt bijvoorbeeld eisen aan de inrichting van openbare buitenruimtes op plekken waar veel kinderen en jongeren komen.

De sterke sociale basis, een van de basiskennmerken van de gemeente, wil Barneveld graag behouden en versterken. Dat gaat niet vanzelf. In lijn met de landelijke trend staat ook in de gemeente Barneveld het aantal vrijwilligers onder druk, is er in toenemende mate sprake van eenzaamheid en voelen meer mensen zich sociaal uitgesloten. Daarvoor is het nodig dat de gemeente de wijken en buurten zo inricht, dat de sociale basis wordt versterkt. De maatschappij hecht extra waarde aan een kansrijke omgeving voor jeugdigen, een positieve leefomgeving, waarin de jeugd gezond, veilig en kansrijk opgroeit.

Bij de inrichting van een gezonde leefomgeving moet de gemeente daarnaast rekening houden met doelgroepen die extra aandacht nodig hebben wat betreft de gezondheid. Bijvoorbeeld ouderen. Het aantal 75-plussers neemt tot 2040 toe met circa 75 procent. Het uitgangspunt dat ouderen zo lang mogelijk zelfstandig thuis blijven wonen, vraagt om voorzieningen in de nabijheid en een sociale omgeving die hen daartoe in staat stelt.

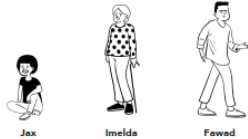
Voorzieningen en een sociale omgeving zijn daarnaast belangrijk voor kinderen, jongeren en jongvolwassenen. Ook voor hen moet de buurt zo zijn ingericht dat gezond gedrag wordt bevorderd. Tot slot is het belangrijk dat de inrichting van de samenleving bijdraagt aan bestaanszekerheid voor iedereen.

Samenwerken aan een gezonde leefomgeving

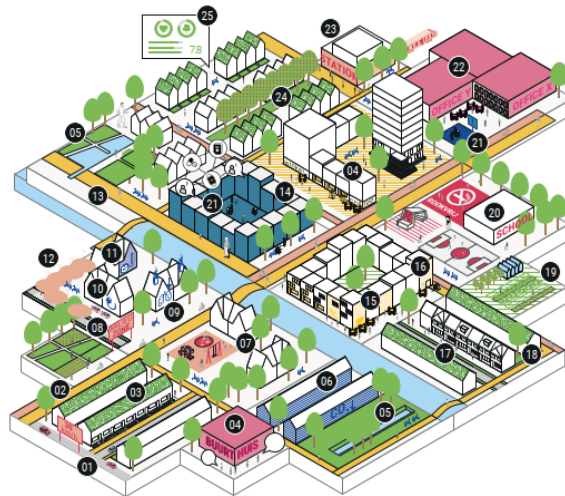
Onze inwoners

De buurt

Aanpakken in de leefomgeving

- 1 Verkeersveiligheid
- 2 Brede en veilige snel fiets- en voetpaden
- 3 Oriëntatie vanuit woning op de straat (veilige leefomgeving)
- 4 Toegankelijke ontmoetingsplekken (buurthuis, publieke bankjes)
- 5 Kwalitatief hoogwaardig groen met wateropvang
- 6 Bouwen met CO2 absorberend materiaal
- 7 Ruimte voor sport en spel (speeltuin/beweegplein)
- 8 Bescherming tegen schadelijke verkeerseffecten (geluid, lucht, geur)
- 9 Rookvrije woonomgeving (inclusief haardvuur)
- 10 Faciliteren en stimuleren elektrisch vervoer
- 11 Gezond binnennieuw in woningen en schoolgebouwen
- 12 Schone en veilige leefomgeving
- 13 Openbare ruimte die uitnodigt om te lopen
- 14 Nabijheid van voorzieningen
- 15 Levendige planten
- 16 Beweegvriendelijke openbare ruimte en toegankelijke gebouwen
- 17 Groene daken
- 18 Rustige verblijfsplek bij de woning
- 19 Volkmoestuin/stadsdruifbouw
- 20 Gezonde schoolomgeving
- 21 Lokale (digitale) steunpunten
- 22 Stimuleren en faciliteren maatschappelijke initiatieven
- 23 Goed bereikbare OV-voorzieningen
- 24 Fruitbomen langs de straat
- 25 Monitoring indicatoren gezonde leefomgeving

De gezonde leefomgeving. Bron: RUIMTEVOLK

Figuur 3.1: VNG-indicatoren van een gezonde leefomgeving

Samenvattend

- Bijdragen aan een gezonde leefomgeving is een belangrijke voorwaarde voor de inrichting van de leefomgeving
- De gemeente zorgt voor een omgeving waarin inwoners op een waardige manier langer zelfstandig thuis kunnen wonen en meedoen in de buurt.
- De gemeente voert het Schone Lucht Akkoord uit.
- De geluidsbelasting op de woonomgeving beperken we zoveel mogelijk.
- De gemeente streeft naar een leefomgeving die uitnodigt tot gezond gedrag en waar de druk op de gezondheid zo laag mogelijk is.
- Barneveld investeert meer in buurten waar het minder goed gaat met de gezondheid van de bewoners.

- De gemeente Barneveld ontwikkelt indicatoren en richtlijnen voor de gezonde leefomgeving.
- De gemeente streeft naar een sterke sociale basis als fundament voor de lokale gemeenschap.
- Barneveld werkt aan veilige en inclusieve wijken en dorpen.
- Jeugdigen groeien op in een kansrijke omgeving.

Verkleinen gezondheidsverschillen tussen buurten

Er zijn aanzienlijke gezondheidsverschillen tussen de buurten, wijken en kernen in onze gemeente. Doel van de gemeente is deze gezondheidsverschillen te verkleinen, door te investeren in wijken waar het minder goed gaat. De aanpak is informatie gestuurd, in samenwerking met inwoners en maatschappelijke partners en aan de hand van een periodieke gezondheidsmonitor.

Groen in de gemeente

Vergroening in de dorpen is een kernwaarde voor de gemeente. Denk daarbij aan een dorpslandschap verrijkt met bomen, struiken en waterpartijen. Het is belangrijk groene ruimtes te ontwikkelen in de kernen van de dorpen, waar bewoners ontspannen, en de natuur ervaren. Daarnaast hecht de gemeente veel belang aan voldoende schaduwrijke ruimtes rond de woningen, zodat elke bewoner kan genieten van een comfortabele leefomgeving.

Barneveld gaat daarbij uit van de 3-30-300 regel: je moet vanuit je huis drie bomen kunnen zien, 30 procent van de wijk moet in de schaduw van groen liggen en iedereen moet op 300 meter afstand kunnen recreëren in het groen. Deze regel is een streefbeeld. Bij de inrichting van wijken houdt de gemeente hiermee rekening. Tegelijkertijd benadrukt de gemeente het belang van groene overgangszones rond de dorpen in combinatie met recreatie, uitloopgroen, wateropslag en landbouw.

Water, bodem en klimaatverandering

Het klimaat stelt ons voor uitdagingen op het gebied van waterbeheer en bodemgebruik. De doelen voor klimaatadaptatie, waterkwaliteit en bodem maken deel uit van verstedelijking, woningbouw, landbouw en energievoorziening. Een integrale aanpak van de opgaven in de fysieke

leefomgeving is noodzakelijk, waarbij het water- en bodemsysteem sturend is. In gebiedsontwikkeling zoekt Barneveld functiecombinaties op. In sommige gevallen betekent ruimte voor water, minder ruimte voor bestaande functies of bebouwing. Tegelijkertijd zijn er kansen voor vernieuwende vormen van landgebruik, bijvoorbeeld op het gebied van recreatie, energie, natuurinclusieve bedrijvigheid of klimaatadaptieve bebouwing. Klimaatadaptief bouwen leidt bovendien tot een verhoging van de kwaliteit van de leefomgeving. Zo wordt de ruimtelijke kwaliteit van gebieden versterkt.

Samenvattend

- Gemeente Barneveld past de 3 – 30 – 300 regel toe waar mogelijk.
- Barneveld streeft naar ontwikkeling en behoud van groene overgangszones rond de dorpen.
- De principes van bodem en water zijn leidend.

Circulariteit

Barneveld streeft een circulaire en duurzame samenleving na. Dit betekent aanzienlijke vermindering van het gebruik van primaire grondstoffen en tegelijkertijd bevordering van hoogwaardige hergebruik van materialen.

Op gemeentelijk niveau ligt de focus op de efficiënte inzameling van herbruikbare stoffen en een strategische materiaalinkoop. Met als doel duurzame materiaalstromen te bevorderen, voor een positieve impact op het milieu.

Ook voor de bedrijven stelt de gemeente circulariteit centraal. Voor de landbouw betekent dit een systeem waarin hulpbronnen efficiënt worden gebruikt, met een nadruk op hergebruik en duurzaamheid. De concrete invulling werkt de gemeente uit in afstemming met de sector. Voor andere bedrijven gaat het om gesloten kringlopen en het hergebruik van grondstoffen.

Deze keuze sluit aan op het scenario *Vooruit met Barneveld*. De haalbaarheid van deze keuze wordt nader onderzocht.

Samenvattend

- Minder primaire grondstoffen verbruiken.

- Hoogwaardig hergebruik van materialen.
- Gemeente Barneveld streeft naar duurzame inkoop.
- De gemeente zet een beweging in gang naar circulaire bedrijfsvoering in de agrarische sector.

Versterken biodiversiteit en groen

Het is gemeentebestuur biodiversiteit in de kernen en het buitengebied te beschermen en waar mogelijk te versterken.

Barneveld streeft ernaar recreatiezones rond de dorpen te ontwikkelen en te onderhouden. Zo bieden we onze inwoners de mogelijkheid te ontspannen in een groene omgeving. Bij de inrichting van deze zones werkt de gemeente samen met de landbouwsector. Ontwikkeling van het landschap voor ontspanning en recreatie kan soms immers heel goed samengaan met agrarische activiteiten.

Bij de ontwikkeling van recreatiegebieden en groene zones besteedt gemeente Barneveld specifiek aandacht aan de biodiversiteit. Deze zones moeten actief bijdragen aan behoud en versterking van de verscheidenheid aan planten en dieren in onze gemeente.

De recreatiezones vallen mogelijk samen met de groene overgangszones, maar dat is niet noodzakelijk. Het doel van deze zones is verschillend.

Samenvattend

- Versterken van biodiversiteit en groen in de dorpen en het buitengebied.
- Inrichten van recreatiezones rond de dorpen;
- Afstemming met de agrarische sector bij de inrichting van deze zones.

Meegroeivende voorzieningen sporten, bewegen, cultuurparticipatie en ontmoeten

De gemeente Barneveld kiest ervoor decentrale voorzieningen te ontwikkelen om tegemoet te komen aan de groeiende behoefte aan sporten, bewegen, cultuurparticipatie en ontmoeten. Dat betekent dat de gemeente streeft naar laagdrempelige, toegankelijke sport- en beweegmogelijkheden

en naar voorzieningen voor cultuur en ontmoeting in alle kernen. Bij de uitwerking van dit uitgangspunt houdt Barneveld rekening met de diversiteit aan behoeften in de gemeente.

Een essentieel aspect van de aanpak is de definitie van een basisniveau van kwaliteit voor de openbare ruimte, ongeacht de locatie. Dit basisniveau dient als maatstaf voor de inrichting en kwaliteit van de publieke ruimte, die verder kan worden ingericht naar de behoefte van de omgeving. Onderdeel van dit basisniveau is de aanwezigheid van voldoende sport- en beweegmogelijkheden. De gemeente werkt de definitie van dit basisniveau later uit.

Sporten, bewegen en deelname aan cultuur dragen bij aan ontmoeting, aan een betere gezondheid en een sterke sociale basis. De gemeente kiest daarom voor de ontwikkeling van voldoende sport- en beweegmogelijkheden, die nauw aansluiten bij de behoefte van de bewoners uit de dorpen. Daarnaast streeft de gemeente naar optimale toegankelijkheid voor alle leeftijden en alle categorieën, waaronder inwoners met een beperking.

Samenvattend

- Laagdrempelige en toegankelijke basisvoorzieningen voor iedereen in de openbare ruimte, aansluitend bij de behoefte.
- Voldoende ontmoetingsplekken in de dorpen.
- Definitie van een basiskwaliteitsniveau van voorzieningen in de leefomgeving.

Gezond voedsel voor een duurzame toekomst

De gemeente Barneveld streeft ernaar het aanbod van lokaal en regionaal geproduceerd voedsel te vergroten. Daarnaast ligt de nadruk op verkorting van de voedselketens. Zo bevorderen we de duurzaamheid en ondersteunen we lokale voedselproductie.

De gemeente wil hiervoor buurtmoestuinen faciliteren, gemeenschappelijke tuinen die inwoners betrekken bij voedselproductie en ze te laten profiteren van verse producten uit hun directe omgeving.

Voor gezonde voeding op scholen is een kritische blik op het vestigingsbeleid rondom scholen nuttig, met als doel ervoor te zorgen dat scholen de leerlingen een gezonde voedselomgeving bieden. Met een aanscherping van het beleid draagt Barneveld bij aan de gezondheid en het welzijn van de jongere generaties.

Samenvattend

- Vergroting van het aanbod aan lokaal of regionaal geproduceerd voedsel en het stimuleren korte voedselketens.
- Faciliteren van buurtmoestuinen.
- Rookvrije buitenruimtes.
- Een gezonde voedselomgeving nabij scholen

Cultureel erfgoed

Onderdeel van de Omgevingswet is de bescherming van het erfgoed. Erfgoed noemen we de overgebleven waardevolle onderdelen van de stad en het landschap uit het verleden. Het is een belangrijke factor voor de herkenbaarheid van de dorpen en het landschap van gemeente Barneveld. Barneveld wil het erfgoed behouden voor de toekomst. Denk aan gemeentelijke monumenten, zoals gebouwen. Ook landschapselementen kunnen belangrijk erfgoed zijn.

De gemeente stelt zich tot doel de geschiedenis van onze dorpen zichtbaar in het erfgoed, te beschermen bij de verdere ontwikkeling van Barneveld. Niet alleen door ze te bewaren, maar door ze te gebruiken. Waar mogelijk houdt of maakt de gemeente het verleden zichtbaar. Dat is belangrijk voor de herkenbaarheid en het karakter van onze gemeente. Kansen om erfgoed beter zichtbaar te maken moeten we benutten. Het is belangrijk om oog te hebben voor de geschiedenis.

Samenvattend

- Erfgoed is een belangrijk element in Barneveld
- Dat erfgoed moet worden beschermd, toegankelijk zijn en worden gebruikt.
- Kansen benutten om de zichtbaarheid van het erfgoed te verbeteren

3.3. Prettig leven in vitale dorpen

De tweede hoofdpoging van het voorkeursscenario gaat over prettig leven, wat meer inhoudt dan alleen wonen. Het gaat om een optimale wijze van samenleven in wijken en dorpen.

Daar horen randvoorwaarden bij: een fijne en passende woning, voldoende en goede voorzieningen, ruimte elkaar te ontmoeten in een omgeving die voorbereid is op de toekomst.

In deze paragraaf vormen wonen, samenleven en vitaliteit van de leefomgeving de rode draad. We nemen de lezer mee in het voorkeursscenario van het thema *Prettig leven in vitale dorpen* via de volgende deelopgaven:

- De groei van de gemeente Barneveld en de druk op de woningmarkt.
- Demografische ontwikkelingen en de samenstelling van de woningvoorraad.
- De vitaliteit van de kernen met passend meegroeierende voorzieningen.
- Een toekomstbestendige en vitale openbare ruimte.

De groei van de gemeente Barneveld en de druk op de woningmarkt

Barneveld groeit en dat is al jaren gaande. Die groei zet zich voort. De meest recente prognoses voorspellen een groei naar zo'n 77.000 inwoners in 2040. De gemeente Barneveld is daarmee qua groei één van de koplopers in de provincie Gelderland. De voorspellingen zijn ook dat de groei doorgaat na 2040, maar dan minder sterk.

De gemeente Barneveld is daarmee één van de koplopers in de provincie Gelderland. De voorspellingen laten zien dat de groei doorgaat na 2040, maar minder sterk.

Voor de woningbouw liggen volop plannen in het verschiet. Samen tellen ze op tot ongeveer 5.000 woningen. De Toekomstscenario's stelden de vraag of daar 3.000 woningen extra bij moeten komen of 5.000 woningen.

De Voorkeursvariant kiest bewust voor de lagere variant van 3.000 extra, dus in totaal 8.000 nieuwe woningen in de periode 2021-2040. Met deze

groeiambitie bouwt Barneveld voldoende voor de natuurlijke groei van de gemeente, plus de groei als gevolg van migratie. Daarnaast sluit deze keuze aan bij het resultaat van het participatietraject: de samenleving staat terughoudend tegenover al te snelle groei en vreest verlies van het dorpskarakter. Aan dat laatste hecht men veel waarde.

Deze keuze is daarnaast gebaseerd op realiteitszin: capaciteit, meegroeivermogen van infrastructuur, nutsvoorzieningen en maatschappelijke voorzieningen, en tot slot het adaptatievermogen van onze dorpsamenleving.

De gemeente Barneveld kiest ervoor de groei te spreiden over alle kernen in plaats van concentratie in de grote kernen Barneveld en Voorthuizen. Dit sluit aan bij de gemeentelijke Hoofdlijnennotitie en bij de uitkomst van het participatietraject. Met deze keuze legt de gemeente een bredere basis voor passende voorzieningen in elke kern.

Voor de 8.000 nieuwe woningen gaat de gemeente uit van de volgende verdeling: 70 procent voor de kernen Barneveld en Voorthuizen en 30 procent voor de kleine kernen. In perspectief geplaatst: de twee grote kernen hebben op dit moment samen 80 procent van de woningen. De gemeente wil de kernen Garderen, Terschuur, Zwarteboek en Stroe extra bedelen, om deze kernen genoeg omvang te geven voor toekomstbestendige basisvoorzieningen, zoals een basisschool, huisarts, passend winkelbestand en een gezond verenigingsleven.

De kern Kootwijkerbroek heeft een blijvend grote behoefte, waarin de gemeente wil voorzien. Voor De Glind geldt een andere opgave: de gemeente zoekt hier een betere balans tussen het dorp en de jeugdzorg in het dorp. Ter indicatie: voor Kootwijkerbroek voorziet het scenario 800 woningen, voor Stroe 500 en voor een kern als De Glind ongeveer 80. De gebiedsgerichte uitwerking volgt in de omgevingsvisie. De Glind heeft een afzonderlijk plan van aanpak nodig.

Voor een belangrijk deel zijn de locaties in beeld waarop de woningbouw kan plaatsvinden. Voor de resterende opgave is uitbreiding nodig, naast inbreiding. De mogelijkheden voor inbreiding zijn naar schatting kleiner dan de Hoofdlijnennotitie aangeeft. Het woningbestand in de gemeente Barneveld is namelijk relatief jong, waardoor herstructurering van wijken

slechts beperkt aan de orde is. Daarnaast kiest de gemeente voor het uitgangspunt de bestaande open groene ruimtes in wijken zo veel mogelijk te bewaren, niet alleen voor het groen, maar ook voor het klimaat en de gezondheid.

De gemeente Barneveld gaat vooral uit van transformatie van huidige bebouwde terreinen. Dat gaat over het algemeen gepaard met hogere kosten en is in de praktijk weerbarstig. Barneveld focust daarom ook op enkele locaties met zware bedrijvigheid, gelegen op onwenselijke plekken in de kernen.

Voor het overige richt de gemeente zich vooral op initiatieven tot inbreiding. Bijvoorbeeld bedrijventerrein De Valk. Algehele transformatie van dit bedrijventerrein is niet wenselijk, maar er zijn wel mogelijkheden voor gerichte functiemenging met wooneenheden in dit gebied. Daar waar zich kansen voordoen kunnen bedrijven zich verplaatsen naar betere locaties.

Omdat de ruimte voor inbreiding beperkt is moeten we er zuinig mee omgaan. De gemeente Barneveld richt zich daarom meer dan voorheen op gestapeld bouwen, waarbij zij onderscheid maakt per kern, in overeenstemming met de uitkomst van het participatietraject. In de grotere kernen maximaal 5 of 6 lagen, met op een enkele geschikte locatie wellicht meer. In de kleinere kernen is 2 of 3 lagen het maximum. Dit biedt ook kansen voor een verdere vergroting van de diversiteit in de woningvoorraad. De directe omgeving van de stations in Barneveld bieden deze mogelijkheid voor woonmilieus met meer hoogbouw, in een groene setting en gericht op ov-gebruik.

Meer dan tot nog toe zullen er woningen komen in het buitengebied als gevolg van de nationale opgaven voor de landbouw en specifiek de opgaven voor de natuur. Dit kan grote gevolgen hebben voor de landbouw in de Foodvalley. We willen hier gedoseerd mee omgaan. Daar hoort onderzoek bij naar de mogelijkheden woningbouw te concentreren op een aantal locaties als gevolg van functieverandering. Zie daarover verder bij de

opgave waardevol landelijk gebied.³ Gebieden die we willen gebruiken voor nieuwbouwwijken of nieuwe bedrijventerreinen sluiten we hiervan uit.

Het gevolg is dat we voor de kern Barneveld geen noodzaak zien om vóór 2040 nog een grote woonwijk (meer dan 1000 woningen) te realiseren, naast de wijken Bloemendal en De Burgt. Maar, naar verwachting zet de groei zich voort na 2040. Voor de grotere kernen Barneveld en Voorthuizen anticipeert de gemeente daarop door er rekening mee te houden bij ruimtelijke keuzes. Dit komt aan de orde bij de verdere uitwerking voor de omgevingsvisie.

Samenvattend

- 8.000 nieuwe woningen tot 2040, binnen de randvoorwaarden.
- Nieuwbouw in elke kern, met een 70/30 verdeling tussen Barneveld en Voorthuizen en de overige kernen.
- Meer dan gemiddelde groei in Kootwijkerbroek, Terschuur, Zwartebroek, Garderen, De Glind en vooral in Stroe.
- Inbreiding naast uitbreiding. Gericht verdichten zo min mogelijk ten koste van bestaand groen.
- Extra aandacht voor de stationsomgevingen, alert op transformatiekansen van binnenstedelijke bedrijven.
- Meer gestapeld bouwen (5 – 6 lagen grote kernen, 2 – 3 lagen kleine kernen).

Demografische ontwikkelingen en de samenstelling van de woningvoorraad

Met nieuwe woningen beantwoordt gemeente Barneveld aan de grote vraag naar meer woningen. Maar Barneveld wil ook beter aansluiten op de kwalitatieve behoefte. Meer dan voorheen richt de gemeente zich op doorstroming, met een divers aanbod in levensloopbestendige wijken. Anders gezegd: onze inwoners moeten oud kunnen worden in hun eigen leefomgeving met hun eigen sociale netwerk, in een woning die past bij de levensfase.

³ Dit is afhankelijk van de verdere overwegingen rondom de opgave Waardevol landelijk gebied. In deze conceptversie is die opgave niet opgenomen. Zie verder de uitleg daarover bij paragraaf 3.5.

Er dient zich een kwalitatieve opgave aan voor de komende jaren: de samenstelling van onze bevolking verandert. De Barneveldse bevolking wordt ouder. Vooral de groep van 75+ neemt fors toe, met 75 procent in vergelijking met nu. Daarnaast komen er meer mensen bij vanuit buiten de gemeente, waaronder groepen arbeidsmigranten, statushouders en vluchtelingen. Naast deze demografische trends zijn er meer ontwikkelingen die een andere samenstelling vereisen van de woningvoorraad. Denk aan toename van kleinere huishoudens of aan veranderingen in de zorg, waardoor mensen met een zorgbehoefte in onze wijken moeten kunnen blijven wonen en daar de benodigde zorg ontvangen. Dat alles heeft gevolgen, voor de inrichting van onze leefomgeving, en meer concreet voor de benodigde woningvoorraad.

De gemeente houdt rekening met deze demografische ontwikkeling. Dat betekent woningen voor gezinnen, maar ook woningen voor het toenemend aantal een- en tweepersoonshuishoudens, waaronder jongeren en ouderen. De gemeente kijkt dan ook naar plekken die zich daar goed voor lenen, zoals stationsomgevingen.

Barneveld blijft ook investeren in gemengde, diverse en inclusieve wijken, waar generaties met verschillende achtergrond elkaar vinden en iedereen kan meedoen, ook als je financieel moeilijk meekomt of een beperking hebt.

De gemeente bevordert deze zorg voor elkaar, de sociale samenhang in de wijken en het contact tussen de generaties. Het sociale netwerk van mensen is een belangrijk vangnet, zo blijkt ook uit de participatie. Dat vraagt een ongelijke aanpak van de gemeente, omdat wijken een verschillende startpositie hebben en er in de gemeente Barneveld kwetsbare wijken zijn. De omgevingsvisie neemt maatregelen in de fysieke leefomgeving op die de kwetsbare wijken helpen, om daarmee de verschillen tussen wijken te verkleinen. Zie verder de opgave *Groen en toekomstbestendig Barneveld, een gezonde omgeving*.

Daarnaast blijft de gemeente Barneveld zich generiek richten op de diversiteit in woningtypen. In de afgelopen jaren realiseerden we rug-aan-rugwoningen en nu zijn tiny houses en een Knarrenhof in voorbereiding. Barneveld zet de lijn voort en staat open voor nieuwe woonconcepten die voorzien in de behoefte, bijdragen aan doorstroming en aan een duurzaam Barneveld.

De grote behoefte aan betaalbare woningen in Nederland speelt ook in onze gemeente. Verschillende doelgroepen concurreren met elkaar om de schaarse betaalbare woningen, zowel huur- als goedkope koopwoningen. Denk aan starters, arbeidsmigrant en statushouders of spoedzoekers. In de programmering (typologie van woningen en prijsklassen) van de nieuwbouw komt gemeente Barneveld tegemoet aan deze behoefte, met een zekere spreiding over de kernen van de gemeente.

Samenvattend

- Nieuwbouw moet voorzien in behoefte en doorstroming bevorderen.
- Levensloopbestendigheid in de wijk.
- Voortzetting van de lijn divers en gemengd bouwen, met extra aandacht voor een- en tweepersoonshuishoudens.
- Inclusieve wijken in alle opzichten, met een ongelijke aanpak gericht op kwetsbare wijken.
- Nieuwe woonconcepten en faciliteren.
- Betaalbare programmering met spreiding over de kernen.

De vitaliteit van alle kernen met passend meegroeivende voorzieningen

In de kernen Barneveld en Voorthuizen stuurt de gemeente vanuit het niveau van de wijk, omdat dat het niveau is waar zich het dagelijks leven van de samenleving afspeelt. Dat vergt dragers in de wijk, zeker ook als het gaat om de voorzieningen. Dan gaat het om commerciële functies zoals winkels en niet-commerciële, zoals een plaats om elkaar te ontmoeten. En naarmate de wijken groter zijn, dient het voorzieningenniveau evenredig groter te zijn. De wijken in Barneveld en in mindere mate Voorthuizen wil de gemeente daarom verrijken met ruimtes voor passende kleinschalige werkgelegenheid en kwalitatieve winkelvoorzieningen, om zo onze wijken levendiger en vitaler te maken.

Meer dan voorheen kiest de omgevingsvisie dus voor functiemenging. Randvoorwaarde is dat deze aanvullend werkt op bestaand aanbod en dus niet concurrerend met de huidige bedrijvigheid in het centrum van Barneveld of Voorthuizen.

Op het niveau van de kernen streeft de gemeente ernaar het niveau van basisvoorzieningen gebiedsgericht te versterken, in lijn met de behoefte van de lokale gemeenschap. In de kern Barneveld groeien de voorzieningen gepast, zonder overmatige uitbreiding. Voor de kleinere kernen, is het streven het basisvoorzieningenniveau te versterken, passend bij de omvang van de kern. De oplossing is hier extra groei van het aantal inwoners om een solide basis te leggen voor de basisvoorzieningen, zoals een supermarkt, basisschool, kinderopvang, huisarts en culturele en sportvoorziening. Per kern wordt onderzocht wat er nodig is.

In het voorzieningenniveau speelt onderwijs een belangrijke rol. Deze is grotendeels wettelijk bepaald, maar de gemeente verzorgt toereikende huisvesting voor primair en voortgezet onderwijs. De scholen moeten extra ruimte krijgen om te kunnen inspelen op groei. Multifunctionaliteit, gezond en groen zijn aandachtspunten.

In deze fase van de omgevingsvisie bestaat nog weinig aandacht voor de plannen rond het voortgezet onderwijs en MBO. De visie op de ontwikkeling van dit onderwijs wordt uitgewerkt in een latere fase.

De gemeente wil een lage drempel voor deelname aan voorzieningen om te sporten, bewegen, cultuur beleven en elkaar te ontmoeten. Dit is ook belangrijk om jonge gezinnen en jongvolwassenen te behouden in de kleine kernen. Nabijheid en betaalbaarheid van dit soort voorzieningen helpen dan. Grotere en aanvullende sport- en cultuurvoorzieningen concentreren we in Barneveld. Barneveld beschikt over een mooi geheel aan voorzieningen, zoals het theater. Met deze voorzieningen stimuleert de gemeente gezondheid en versterkt zij de leefbaarheid en sociale cohesie. De gemeente streeft naar versterking van het aanbod en een breder gebruik van bestaande voorzieningen voor diverse maatschappelijke doelen.

Samenvattend

- Sturen op vitale en inclusieve wijken.
- Ruimte voor kleinschalige bedrijvigheid in elke wijk, ruimte voor winkels in de grotere wijken van de kern Barneveld.
- Actief sturen op passende basisvoorzieningen in elke wijk en kern.
- Toegankelijke voorzieningen voor sport en cultuur, bewegen en ontmoeten die passend zijn bij de inwoners van de wijk/kern.
- Kwalitatieve versterking van het aanbod grotere voorzieningen.

Een toekomstbestendige openbare ruimte

Het openbaar gebied speelt een belangrijke rol voor een goed functionerende samenleving. Het biedt ruimte om te ontmoeten, voor sport, spel en cultuur in de buurt, voor een groene, klimaatbestendige en dorpse invulling. In de openbare ruimte worden derhalve doelstellingen bereikt, die bijdragen aan een goed functioneren van de samenleving.

De gemeente Barneveld streeft ernaar de openbare ruimte toekomstbestendig en inclusief in te richten. Ten eerste om tegemoet te komen aan de verduurzamingsopgave en de klimaatverandering. Daarnaast om de doelstellingen te halen voor de gezondheid van de inwoners, en tot slot om gelijke pas te houden met de demografische ontwikkelingen, zoals de komst van meer ouderen

Dat is een grote opgave en deze vraagt aanzienlijk meer inzet dan de huidige koers. De opgave richt zich niet eens zozeer in de ontwikkeling van nieuwe wijken, maar juist op de uitdagingen van bestaande wijken, en dan vooral de kwetsbare. Ook hier het streven de verschillen tussen de wijken te verkleinen, maar de mogelijkheden zijn tegelijkertijd financieel begrensd. Bij een verdere uitwerking staat de omgevingsvisie voor de keuze waar we wel en waar niet inzet plegen.

Om buurten en wijken gezond en toekomstbestendig te maken, heeft de gemeenschap meer openbare ruimte nodig, zodat mensen elkaar kunnen ontmoeten, kunnen bewegen, en zodat er ruimte is voor biodiversiteit en klimaatadaptatie. Barneveld wil daarvoor meer ruimte bieden en meer voorzieningen ontwikkelen om tegemoet te komen aan de behoefte bij onze inwoners en om inwoners aan te zetten tot gezond gedrag. Ter illustratie: in de gemeente Barneveld zijn relatief weinig inwoners lid van een sportvereniging, maar ze bewegen relatief veel. Sport- en beweegvoorzieningen in de openbare ruimte zijn daarom belangrijk, en werken aanvullend op sportverenigingen.

De insteek zuinig om te gaan met onze ruimte vraagt meervoudig ruimtegebruik, waarbij de schaarse ruimte meerdere functies tegelijk vervult. De gemeente streeft naar een nieuwe ruimtelijke mix, met minder ruimte

voor de auto, zodat er plaats komt voor andere invulling, zoals sport, bewegen en ontmoeten. Dit binnen de grenzen van wat realistisch is.

De auto vervult een belangrijke rol in onze samenleving en blijft dat zeker doen in de kleine kernen en het buitengebied. Tegelijk verandert mobiliteit en de gemeente gaat daar bewust mee om. (zie paragraaf *Bereikbaar nu en in de toekomst*). Andere vormen van mobiliteit zoals de fiets worden belangrijker en daar richt de gemeente de omgeving ook op in. Dat vergt een gebiedsgerichte aanpak: niet voor iedereen en niet overal bestaat immers een realistisch en betaalbaar alternatief, zeker niet in de kleine kernen.

Waar nodig blijft Barneveld dus zorgen voor adequate parkeergelegenheid in de openbare ruimte. Binnen de grotere kernen benutten we de mogelijkheden andere vormen van mobiliteit uit te breiden of te optimaliseren. Daarnaast kijkt de gemeente naar verdere bundeling van parkeervoorzieningen (auto op afstand), om de ruimte efficiënter te gebruiken voor functies als groen, wateropvang, sport en spelen, ontmoeting.

Samenvattend

- Vitale, duurzame en klimaatbestendige inrichting openbare ruimte.
- Uitgangspunten *gezonde wijk* vertrekpunt voor inrichting openbare ruimte.
- Inzetten op meervoudig ruimtegebruik.
- Voldoende sport-, beweeg-, cultuur en ontmoetingsmogelijkheden in de openbare ruimte.
- Lagere parkeernormen waar alternatieven zijn voor de auto, bijvoorbeeld nabij hoogbouw of bij ontwikkelingen rond stationsomgevingen.
- Parkeervoorzieningen bundelen waar mogelijk, en meer uit het zicht brengen.

3.4. Ruimte voor ondernemerschap

De gemeente Barneveld straalt ondernemerschap uit, met een arbeidsethos waarin hard werken centraal staat. De gemeente speelt een belangrijke rol in de regionale economie en huisvest bedrijven die internationaal actief zijn. De ondernemingsgeest leidt tot een voortdurende behoefte aan ruimte voor

kleine en grote bedrijven, om uit te breiden of om zich te vestigen. Met werkgelegenheid als resultaat. En daarmee groeit de vraag naar toegewezen werknemers.

Naast de interne dynamiek ervaart de gemeente externe druk van bedrijven buiten de gemeente Barneveld die zich in onze gemeente willen vestigen. Barneveld is immers heel strategisch gelegen. De ruimte is echter schaars en we kunnen niet aan alle vraag voldoen. Bovendien roept uitbreiding van bedrijvigheid vragen op over bereikbaarheid, geluidsoverlast, toekomstbestendigheid en het behoud van onze leefomgeving. De congestie op het elektriciteitsnet en de stikstofproblematiek is voor de korte termijn (2030) ook een beperkende factor.

Een gezond evenwicht tussen ondernemerschap en het welzijn van onze omgeving is essentieel.

Dit werken we uit voor de volgende onderdelen:

- werkgelegenheid
- vestigingsklimaat
- werklocaties toerisme en recreatie
- centrumgebieden.

Werkgelegenheid

Een groot deel van de arbeidsplekken in de gemeente Barneveld bevindt zich op een bedrijventerrein. De werkgelegenheidskansen zitten in verschillende sectoren, maar vooral in de industrie, zakelijke dienstverlening en de bouwsector. De concurrentiekracht van deze sectoren en een hoog arbeidsethos leiden tot een laag werkloosheidspercentage en een hoge vraag naar arbeidskrachten.

Het gemeentebestuur focust op bedrijven die veel werkgelegenheid opleveren per eenheid ruimtebeslag. Barneveld zet deze lijn voort, ook gelet op ons streven zuinig om te gaan met de ruimte. Dit betekent geen nieuwe arbeidsextensieve bedrijvigheid met een groot ruimtebeslag.

Onder het motto *doen waar je sterk in bent* sluit de gemeente Barneveld aan bij een beroepsbevolking met een praktische opleiding als achtergrond en de bedrijvigheid die daarmee samenhangt. Daarnaast streeft de gemeente ernaar de werkgelegenheid voor hoger opgeleiden te stimuleren. De

maakindustrie in de gemeente vertoont een trend naar werkgelegenheid voor werknemers met een hoger opleidingsniveau. Deze trend is reeds decennia zichtbaar in de maakindustrie en hij hangt samen met de structurele noodzaak tot product- en procesinnovatie. Om te kunnen concurreren op lokaal of internationaal niveau worden de bedrijven in de maakindustrie steeds meer kennisintensief.

De gemeente Barneveld zet zich in voor een optimaal functionerende arbeidsmarkt door onderwijs en werkgelegenheid beter op elkaar af te stemmen, talent in de regio te behouden en zorg te dragen dat meer kan worden voldaan aan de vraag naar personeel met een steeds zwaarder praktijkgericht opleidingsniveau. Regionale en lokale initiatieven, zoals de Barneveldse Techniek Opleiding (BTO) en het Poultry Expertise Centre (PEC) worden gewaardeerd. In de gemeente Barneveld zijn goede voorbeelden van samenwerking tussen onderwijs, onderzoek, en bedrijfsleven, om gezamenlijk een goed functionerende arbeidsmarkt te bevorderen.

Samenvattend

- Focus op bedrijven die veel werkgelegenheid opleveren.
- Focus op een beroepsbevolking met een praktische opleiding en hoger beroepsonderwijs als achtergrond en de daarmee samenhangende bedrijvigheid.
- Gericht bredere hogere bedrijvigheid en kenniswerkers vooral in de centrumgebieden.
- Evenwicht in het pendelverkeer.
- Passende kleinschalige werkmogelijkheden in de wijken.

Vestigingsklimaat

Bij de aanpak van gemeente Barneveld staat de groei van arbeidsplaatsen voorop. De bedrijventerreinen zijn regionaal. Ze zorgen voor werkgelegenheid vanuit de lokale behoefte, en bedienen daarnaast de regionale vraag naar bedrijfsruimte.

Lokale ondernemers krijgen voorrang bij hun vestigings- en uitbreidingsvraag. De gemeente Barneveld streeft ernaar grootschalige logistieke centra en bedrijven met een hoge CO₂ of fijnstofuitstoot te vermijden. Barneveld legt de nadruk op versterking van wat ons lokaal al

kenmerkt, want daar zijn we goed in. Met een focus op de maakindustrie en met een hoog innovatievermogen. In Barneveld bestaat behoefte aan experimenteer- en innovatieruimte, en aan broedplaatsen voor nieuw en innovatief ondernemerschap. Daarbij kan bijvoorbeeld de primaire sector agro-food van nut zijn om innovaties in de praktijk te toetsen. Het buitengebied kan ruimte bieden aan innovatieve broedplaatsen voor nieuwe bedrijven met een omvang kleiner dan 1.000 m².

De bedrijven in de gemeente Barneveld die op internationaal niveau een toppositie innemen moeten aantrekkelijk blijven voor hoogopgeleid personeel. Dit stelt hogere eisen aan de kwaliteit van de werkomgeving. De gemeente Barneveld draagt bij aan een aantrekkelijke werkomgeving door aandacht te schenken aan de kwaliteit van de openbare ruimte op de bedrijventerreinen. Dit betekent dat de bestaande bedrijventerreinen worden gerevitaliseerd als dat nodig is om te voldoen aan het vereiste kwaliteitsniveau en dat Barneveld voor nieuwe terreinen streeft naar een kwalitatief hoogwaardige inrichting van de openbare ruimte. Denk daarbij aan groenvoorziening, ruimte voor wateropvang, ruimte voor kinderopvang en voor horeca. De gemeente Barneveld wil voorkomen dat nieuwe veel fijnstof uitstotende bedrijven van buiten de gemeente zich in de gemeente vestigen.

Daarbij streeft de gemeente naar een gezond evenwicht in het pendelverkeer tussen wonen en werken. Kansen om de pendel te verkleinen willen we benutten. Kleinschalige initiatieven om te werken binnen de woonwijken horen daarbij.

Voor de versterking van het vestigingsklimaat stelt de gemeente Barneveld overkoepelend beleid vast, zodat de ontwikkeling op een doordachte manier plaatsvindt en op plaatsen waar dat past.

In lijn met het toekomstscenario *Verder met Barneveld* bouwt Barneveld zo voort op de sterke punten en faciliteert de gemeente de groeiambities van bestaande bedrijven. Een stimulans voor de economische ontwikkeling, en ook voor onze eigen lokale gemeenschappen.

Railterminal

Voor een railterminal in de gemeente Barneveld stelde de gemeenteraad kaders vast. Deze vormen het vertrekpunt voor dit voorkeursscenario. De

gemeente ziet economische kansen voor het lokale en regionale bedrijfsleven en positieve effecten voor het milieu. De komst van een railterminal mag anderzijds niet gepaard gaan met een onevenredige belasting voor het leefklimaat en de gezondheid (geluid, verkeer, etc.). De infrastructuur dient op orde te zijn, om afwenteling op het lokale wegennet te voorkomen. Met vooral aandacht voor mogelijk extra verkeer door de dorpen Stroe en Kootwijkerbroek. Bij de beoordeling van een eventueel initiatief van een exploitant of investeerder neemt de gemeente de effecten op de omgeving nadrukkelijk mee in de planologische afweging.

Samenvattend

- De groei van arbeidsplaatsen staat voorop (regionaal bedrijventerrein).
- Geen nieuwvestiging van logistieke bedrijven met een groot ruimtebeslag, en tegengaan van nieuwe fijnstof uitstotende bedrijven.
- Versterk de lokale kracht.
- Ruimte voor experiment, innovatie en broedplaatsen.
- Zorgdragen voor een kwalitatief hoogwaardige inrichting van openbare ruimte om de kwaliteit van de werkomgeving te kunnen waarborgen.

Werklocaties

Regionaal worden afspraken gemaakt over de verdeling en aard van werklocaties. Op weg naar 2040 is de vraag ernaar groot, terwijl de mogelijkheden beperkt zijn. De prognose wijst uit dat de groei van de Barneveldse bedrijven van de laatste 10 jaar zich voortzet in het komende decennium. Naar verwachting stagneert de bedrijfsgroei niet op de lange termijn. Deze verwachting is gebaseerd op de kenmerkende dynamiek van het bedrijfsleven in Barneveld: het merendeel betreft familiebedrijven die al meerdere generaties binnen één familie worden doorgegeven, met een reeds geplande opvolging door een volgende generatie.

Op dit moment ligt de vraag naar bedrijventerrein tussen de 30 en 35 hectare, waarvan 25 tot 28 hectare afkomstig is van bedrijven uit Barneveld zelf.

Voor deze groei is het essentieel dat er voldoende ruimte beschikbaar is. Gezien de intensieve bezetting van de bestaande terreinen en het feit dat de meeste bedrijven hun eigen ruimte intensief benutten, kan de groei alleen worden gerealiseerd als er nieuwe bedrijventerreinen bijkomen.

Bedrijventerrein Harselaar is regionaal belangrijk en goed ontsloten via de A1 en A30. Dit terrein krijgt op weg naar 2030 een uitbreiding van ongeveer 40 ha in het deelgebied Harselaar- Zuid.

Naar verwachting heeft de gemeente Barneveld tot 2040 minimaal 66 hectare nieuw bedrijventerrein nodig om de groei van de bestaande bedrijven mogelijk te maken. Dat is de lokale behoefte. Daarnaast is er ook ruimte nodig voor de opwek van duurzame energie. Als regionale behoefte is de benodigde oppervlakte nieuw bedrijventerrein uitgerekend op ongeveer 100 hectare netto. Dat is ongeveer 140 ha bruto. Nagegaan moet worden of hierin kan worden voorzien, gelet op zorgvuldig ruimtegebruik.

De gemeente Barneveld streeft ernaar in en nabij de kleine kernen ruimte te scheppen voor kleinschalige en lichte werklocaties, ook als broedplaatsen voor vernieuwing en innovatie. Het voorkeursscenario kiest hier voor spreiding, door bij de kleine kernen werklocaties aan te bieden voor de eigen lokale vraag. Daar zit een duidelijke proportionaliteit in: wordt een bedrijf te groot of gaat het om zware bedrijvigheid, dan komt het bedrijventerrein Harselaar in beeld.

Het is belangrijk dat de kwaliteit en de veiligheid van de bedrijventerreinen voldoen aan de eisen van de tijd. De gemeente Barneveld bewaakt veiligheid op haar bedrijventerreinen met collectieve maatregelen, publiek-private samenwerking, en technologische investeringen om criminaliteit te verminderen.

In het buitengebied stelt de gemeente beperkt ruimte beschikbaar voor ondernemerschap, in overeenstemming met het functieveranderingsbeleid. Dat betekent ruimte voor start ups met een beperkte uitstraling en impact. Dit draagt bij aan het behoud van de lokale ruimtelijke en sociale structuur,

regulering van bedrijfslocaties om overlast te voorkomen en sluit aan op regionale afspraken.⁴

De verduurzamingsopgave, de energietransitie, klimaatadaptatie en circulariteit spelen een rol bij de inrichting van de werklocaties. Al deze opgaven doen een beroep op de schaarse ruimte. Dit kan gevolgen hebben voor het aandeel uitgeefbare m2 per hectare. Ook dat pleit voor de verdere inzet op arbeidsintensieve bedrijvigheid.

Samenvattend

- Uitbreiding van het bedrijventerrein De Harselaar tot 2030 met zo'n 40 ha in het deelgebied Harselaar-Zuid.
- Tot 2040 minimaal kunnen voldoen aan de groeivraag van bestaande bedrijven en zo mogelijk aan de regionaal berekende groeivraag.
- In en nabij kernen ruimte voor kleinschalige en lichte werklocaties.
- Waar mogelijk verdichting van bestaande bedrijventerreinen.
- Borgen van veiligheid bedrijventerreinen.
- Beperkte mogelijkheden voor bedrijvigheid via functieverandering.

Verduurzaming bedrijventerreinen

Ook onze bedrijventerreinen wil de gemeente verduurzamen. Meer groen in de werkomgeving, zuinig gebruik van duurzame energie, vasthouden van water en stimuleren van circulariteit zijn hier uitgangspunten. Een concreet voorstel is pauzegroen aan te leggen op de bedrijventerreinen, zodat medewerkers in hun pauze gebruik kunnen maken van het aanwezige groen.

De gemeente geeft hierin het goede voorbeeld, bijvoorbeeld bij de inrichting van bedrijventerreinen. Daarnaast stimuleert Barneveld het bedrijfsleven ambitieuze stappen te zetten op het gebied van verduurzaming.

Voor verdere stappen en initiatieven, zie het *Programma Duurzaamheid*, dat de leidraad vormt voor dit thema in de omgevingsvisie.

⁴ Ook bij deze alinea moet de kanttekening worden gemaakt dat deze wens moet worden afgewogen in het geheel van het nog lopende gesprek over de opgave Waardevol landelijk gebied.

Samenvattend

- Barneveld streeft verduurzaming na van de bedrijventerreinen.

Toerisme en recreatie

Barneveld ontvangt jaarlijks veel toeristen en recreanten. Het is een belangrijke economische pijler, vooral in de omgeving van Voorthuizen en op de Veluwe.

Om de kwaliteit van parken en recreatiegebieden te borgen zet gemeente Barneveld het beleid *Vitale Vakantieparken* voort, onder het thema *de juiste kwaliteit op de juiste plaats*. Tegelijkertijd bewaakt de gemeente voortdurend de kwaliteit van de recreatievoorzieningen, ook voor onze eigen inwoners.

Barneveld zet niet in op massatoerisme, maar streeft ernaar juist de bezoeker te trekken die past bij de rust en uitstraling van onze mooie gemeente en de rijke natuur ervan, de kwaliteitstoerist.

Bij het doel toerisme te bevorderen houdt de gemeente nauwlettend rekening met natuurbehoud. Barneveld benoemt gebieden die geschikt zijn voor recreatieve doeleinden en zorgt ervoor dat deze plekken worden geïntegreerd in de omringende natuurlijke omgeving. Het kan nodig zijn betredingsgevoelige terreinen minder toegankelijk te maken, of de stroom toeristen te spreiden, in overeenstemming met de draagkracht van een gebied.

Een interessant aspect van het toerismebeleid van Barneveld is het strategische doel het aanbod van lokale voorzieningen en de winkelcentra te versterken: als we onze gasten weten te verleiden de dorpscentra te bezoeken, vergroten we de draagkracht onder de voorzieningen. Goede voorzieningen in de centra dragen tegelijkertijd bij aan het verlengen van het toeristenseizoen.

Samenvattend

- Voortzetten beleid *Vitale Vakantieparken*.
- Vakantieparken: juiste kwaliteit op de juiste plaats.
- Inzetten op de kwaliteitstoerist
- Spreiding van toerisme over de verschillende gebieden.
- Balans tussen betreding en natuurbehoud.
- Gasten verleiden centra te bezoeken.
- Seizoen verlengen.

Centrumgebieden

Ieder toekomstscenario gaat ervan uit dat elke kern in de gemeente Barneveld beschikt over essentiële basisvoorzieningen, passend bij de omvang ervan, zoals een supermarkt en een drogisterij, en mogelijkheden tot publieke ontmoeting. Deze basis zorgt voor vitale kernen waarin het prettig wonen is.

De grotere kernen gaan een stap verder en bieden een hoog niveau van basisvoorzieningen, voor eigen inwoners en voor bezoekers van buitenaf. Gemeente Barneveld faciliteert ondernemingen die extra toeristen trekken, zoals kwalitatief goede horeca. Dergelijke omstandigheden dragen bij aan een levendige sfeer in de grotere centra. (zie Omgevingsvisie Barneveld Centrum uit 2021 en de Dorpsvisie Voorthuizen).

Barneveld stimuleert de combinatie van wonen en werken, wat leidt tot een bruisende dynamiek. De wisselwerking tussen woon- en werkruimte bevordert het gemak voor bewoners, en brengt bovendien levendigheid en interactie in de dorpen.

De gemeente houdt rekening met kenniswerkers op kantoor door werklocaties te plannen nabij openbaarvervoersknooppunten, zoals de stations. Dit draagt bij aan de bereikbaarheid en maakt het voor werknemers gemakkelijker hun werkplek te bereiken.

Als gemeente streven we er bovendien naar ontmoetingsplekken en verblijfsplekken te creëren in de omgeving van deze openbaarvervoerslocaties. Deze ruimtes dienen als sociale hubs waar mensen kunnen samenkomen, of kunnen werken.

Samenvattend:

- Basisvoorzieningen in elk kern, passend bij de omvang.
- Hoog niveau voorzieningen in grotere kernen, ook voor bezoekers.
- Stimuleren combinatie wonen en werken.
- Werk- en ontmoetingslocaties kenniswerkers nabij stations.

3.5. Waardevol Landelijk Gebied

Naar aanleiding van de behandeling in de commissie grondgebied van 12 oktober 2023 van het Streefbeeld en Toetsingskader Landelijk Gebied is dit onderdeel nog niet opgenomen in deze conceptversie van het voorkeursscenario. Zodra het beleidsonderdeel Waardevol Landelijk Gebied opnieuw is overwogen, zal dit onderdeel worden ingevlochten in het voorkeursscenario en aansluitend in de ontwerp omgevingsvisie.

3.6. Bereikbaar nu en in de toekomst

Voor werken, leren, zorgen en recreëren is het belangrijk dat we ons ook in de toekomst goed kunnen verplaatsen. Volwassenen zonder rijbewijs en kinderen zullen zich vaak lopend, op de fiets of met het openbaar vervoer (ov) blijven verplaatsen. Als het ov tenminste in voldoende mate aanwezig is, anders dreigt er vervoerarmoede. En voor werknemers en ZZP'ers die met materiaal en materieel bij klanten langs moeten zal de auto onmisbaar blijven. Voor een deel van ons is autobezit en autogebruik minder onmisbaar dan we denken en zijn er wel degelijk alternatieven. Bijvoorbeeld verplaatsen op een ander tijdstip, op een andere manier, of met een deelauto.

Er zijn diverse redenen waarom we ons moeten voorbereiden op verandering in verplaatsing, ook wel mobiliteitstransitie genoemd. Productie, bezit en gebruik van de auto gaat gepaard met het gebruik van veel grondstoffen, openbare ruimte, geld en met de uitstoot van CO₂, fijnstof en stikstofoxiden. De overheid heeft een grote rol in verduurzaming van onze planeet en daarmee ook in verduurzaming van mobiliteit.

De gemeente Barneveld gaat bij toekomstige plannen uit van het STOMP-principe. STOMP is de afkorting van Stappen (lopen), Trappen (fietsen), Openbaar vervoer, Mobiliteitsdiensten en Privéauto. Dat betekent dat prioriteit aan duurzame vormen van mobiliteit.

Naar verwachting voorkomt een verandering in verplaatsingen niet dat het de komende jaren drukker op de wegen wordt dan nu. Dat komt enerzijds omdat het inwoneraantal groeit en anderzijds omdat veel andere manieren van vervoer nog onvoldoende aantrekkelijk worden gevonden. Dat heeft gevolgen voor de kwaliteit van de leefomgeving, en daarnaast voor zaken als bereikbaarheid en doorstroming. Verandering heeft tijd nodig maar soms ook een duwtje in de rug. Dat duwtje kunnen we zelf geven maar ook ontwikkelingen buiten onze gemeente kunnen van invloed zijn.

Bovenstaande ontwikkelingen leiden tot centrale vragen, waarop dit voorkeurscenario vervolgens een antwoord formuleert. De beantwoording betreft de inbreng uit de tweede participatieronde.

De centrale vragen zijn de volgende:

- Welke mobiliteitstransitie is er in welk tempo mogelijk, gelet op de kenmerken van de Barneveldse samenleving?
- Willen we autobezit en -gebruik doen afnemen door het aanbod van aantrekkelijke alternatieven (stimuleren/pull) of door in te grijpen op parkeernormen en -tarieven (straffen/push)?
- Welke verkeersdruk op het onderliggend wegennet vinden we toelaatbaar uit oogpunt van leefbaarheid, verkeersveiligheid, bereikbaarheid en kosten?

De beantwoording van deze vragen, zit in de volgende deelopgaven:

- Bereikbaarheid via het onderliggend wegennet (OWN)
- Verbetering verkeersveiligheid (inrichting en aanpassing gedrag)
- Inzet op mobiliteitstransitie
- Vergroten capaciteit hoofdwegennet (HWN)
- De Oostelijke rondweg
- Verbetering ov-aanbod
- Voorzieningen in wijken
- Schoner en duurzamer vervoer

Bereikbaarheid via het onderliggend wegennet (OWN)

Om het huidige wegennet optimaal te gebruiken en onnodige ingrepen in de leefomgeving te voorkomen, plant gemeente Barneveld ruimtelijke ontwikkelingen waar het huidige wegennet nog voldoende capaciteit heeft of waar optimalisatie mogelijk is. Waar optimalisatie van wegen een grote impact heeft op de omgeving overweegt de gemeente de aanleg van nieuwe infra.

Als verder gebruik van een weg dus niet meer mogelijk is en de aanpassing ervan ook niet of als deze leidt tot een grote aantasting van de ruimtelijke inpassing, dan onderzoekt de gemeente uitbreiding van het wegennet. Kortom, een nieuwe buitenplanse weg moet wel een aanzienlijke meerwaarde hebben.

Bij deze afwegingen nemen we de aanrijdtijden van de hulpdiensten mee. Deze tijden komen verder onder druk te staan naarmate de wachtrij bij kruispunten toeneemt. De afwegingen gelden voor de rondwegen, radialen

en andere interne wegen. Bij filevorming op deze wegen staat behalve de auto ook de bus vast. Dit draagt niet bij aan het aantrekkelijk maken van het ov. Tenzij we fors investeren in vrijliggende infrastructuur voor ov, zoals busbanen. Voor Barneveld vinden wij dit een te forse ingreep.

Samenvattend

- Ruimtelijke ontwikkelingen bij voorkeur daar plannen waar het wegennet nog capaciteit heeft.
- Pas als optimalisatie van het bestaande wegennet een te grote impact heeft, komt de aanleg van nieuwe infrastructuur aan de orde.
- Bij onze afwegingen letten we op de aanrijdtijden voor de hulpdiensten.

Verbetering verkeersveiligheid (inrichting en aanpassing gedrag)

Wat betreft de verkeersveiligheid, voor met name de kwetsbare weggebruiker, hanteert de omgevingsvisie de volgende uitgangspunten:

- Waar mogelijk optimaliseert de gemeente fietsroutes naar voorzieningen.
- Barneveld maakt straten autoluw waar het kan en investeert in een completer en aantrekkelijker fietsnetwerk.

Naast de locaties waar veel ongevallen gebeuren gaat de gemeente aan de slag met locaties een verhoogde risico op ongevallen met een ernstige afloop. Dit heet risicogestuurd werken. Een van de maatregelen is de maximumsnelheid van 30 km per uur op wegen binnen de bebouwde kom waar fietsers en auto's gebruik maken van dezelfde ruimte. Naast de bekende woonstraten (erftoegangswegen) gaat het om wegen met suggestiestroken of te smalle fietsstroken.

Een snelheid van 50 km per uur in de bebouwde kom acht Barneveld alleen verantwoord als fietser een vrijliggende fietsvoorziening ter beschikking heeft met voldoende ruimte. Straten op bedrijventerreinen vormen mogelijk een uitzondering, omdat daar vooral individuele fietsers rijden uit de minst kwetsbare leeftijdsgroepen. Ook wijkontsluitingswegen waar fietsers een goed alternatief hebben krijgen mogelijk een uitzonderingspositie.

Waar dit meerwaarde heeft richt de gemeente schoolzones in, zodat het weggebruikers duidelijk is waar zich een locatie bevindt met veel kwetsbare

verkeersdeelnemers. Nieuwe wijken richt Barneveld zo in dat verkeer of zoekverkeer door woonstraten wordt geminimaliseerd.

Niet elke straat in een woonwijk hoeft geschikt te worden gemaakt voor alle soorten verkeersdeelnemers. Zo kunnen parkeerclusters straten autoluw maken. Zulke parkeerclusters dragen bovendien mogelijk bij aan een optimale inrichting van de openbare ruimte.

Samenvattend

- Risicogestuurde aanpak ongevallen.
- 30 km/u in de bebouwde kom is uitgangspunt.
- Inrichten schoolzones waar dit meerwaarde heeft.
- Voorkomen zoekverkeer.
- Inzet op parkeerclusters.

Inzet op mobiliteitstransitie

De auto blijft in ons gebied voorlopig een belangrijke rol spelen. Dit vanwege het landelijke karakter, het geringe aanbod van Ov en de aard van de beroepen van een groot deel van de inwoners (praktisch en dienstverlenend). Gebruik van Ov is voor veel inwoners niet een aantrekkelijk alternatief omdat vertrekpunt en bestemming zelden binnen korte loop- en fietsafstand liggen en omdat de totale reistijd en kosten boven die van autogebruik liggen.

Op lange termijn streeft Barneveld naar meer Ov-gebruik (zie ook hierna de paragraaf over OV) maar wij zijn daarbij sterk afhankelijk van andere overheden en van vervoerders. Voor de omvorming van auto naar Ov is een sterke verdichting nodig van het Ov-netwerk. Binnen de gemeente, maar ook bij de plaats van bestemming.

Daarnaast streeft gemeente Barneveld naar meer deelmobiliteit, vooral in de kernen Barneveld en Voorthuizen. De kans dat deelautoconcepten in de kleine kernen aanslaan is nu eenmaal kleiner: ze missen vooralsnog volume om zulke concepten rendabel te maken.

Op dit moment voorziet Barneveld geen fundamentele wijziging van de huidige situatie. In de eerste plaats omdat de aanleg van nieuwe infrastructuur en voorzieningen stukt vanwege de stikstofproblematiek.

Daarnaast is de ontwikkeling van meer Ov vaak een zaak van lange adem. En het is bovendien de vraag of meer aanbod leidt tot meer reizigers. Dat geldt zeker voor de kleinere kernen in onze gemeente: de marktwerking zorgt ervoor dat afname van de vraag leidt tot verdere verschraling van het aanbod aan OV. Gelet op deze ontwikkelingen blijft gemeente Barneveld in de meeste gebieden dezelfde parkeernormen hanteren. In sommige delen van

Bloemendal gaat de gemeente na of we in afwijking van de Nota Parkeernormen wat lagere parkeernormen kunnen hanteren, vanwege de ligging nabij station Barneveld-Noord. Daarnaast onderzoeken we of het mogelijk is ook bij station Barneveld-Zuid lagere parkeernormen te hanteren. Deze deelgebieden zijn bij uitstek geschikt voor de huishoudens die bewust kiezen voor een laag autobezit. Het is voorstelbaar dat bij een lage parkeernorm een strenge regulering nodig is om ongewenst parkeergedrag te voorkomen. En daarbovenop extra maatregelen om andere vervoerwijzen te stimuleren. Een lagere parkeernorm levert dus minder kosten op in aanleg en onderhoud van parkeerruimte, maar brengt wel kosten met zich mee voor alternatieven. Verlaging van parkeernormen vraagt een zorgvuldige afweging.

Samenvattend

- De auto blijft een onverminderd belangrijk in Barneveld, mede gelet op de samenstelling van de werkende bevolking en de ligging van de kernen.
- Streven naar verbetering van het openbaar vervoer, en kansen benutten voor alternatieve vormen van (duurzamere) mobiliteit.
- Een fundamentele verschuiving van autogebruik naar het openbaar vervoer is voorlopig niet te verwachten.
- De huidige parkeernormen handhaven, zolang er geen kansrijke alternatieven zijn voor persoonlijk autobezit en -gebruik. Met mogelijke uitzondering van de parkeernorm in stationsomgevingen.

Vergroten capaciteit hoofdwegennet (HWN)

Barneveld wil zo veel mogelijk doorstroming op de snelwegen en de hoofdwegen, om de leefbaarheid in kernen te bevorderen. Woonkernen en ondergeschikte wegen in het buitengebied moeten niet belast worden met doorgaand regionaal en bovenregionaal verkeer. Daarnaast vindt de

gemeente dat onze inwoners en ondernemers zonder forse vertraging bij hun school, werk of klanten moeten komen.

Voor een robuust wegennet investeert de gemeente in een structuur van rondwegen en radialen in en rond de kern Barneveld. Om wijken en dorpscentra te ontzien van doorgaand vrachtverkeer en omleidings- en sluipverkeer bij wegwerkzaamheden en incidenten, is een verkeerssysteem van rondwegen en radialen wenselijk bij de grote kernen.

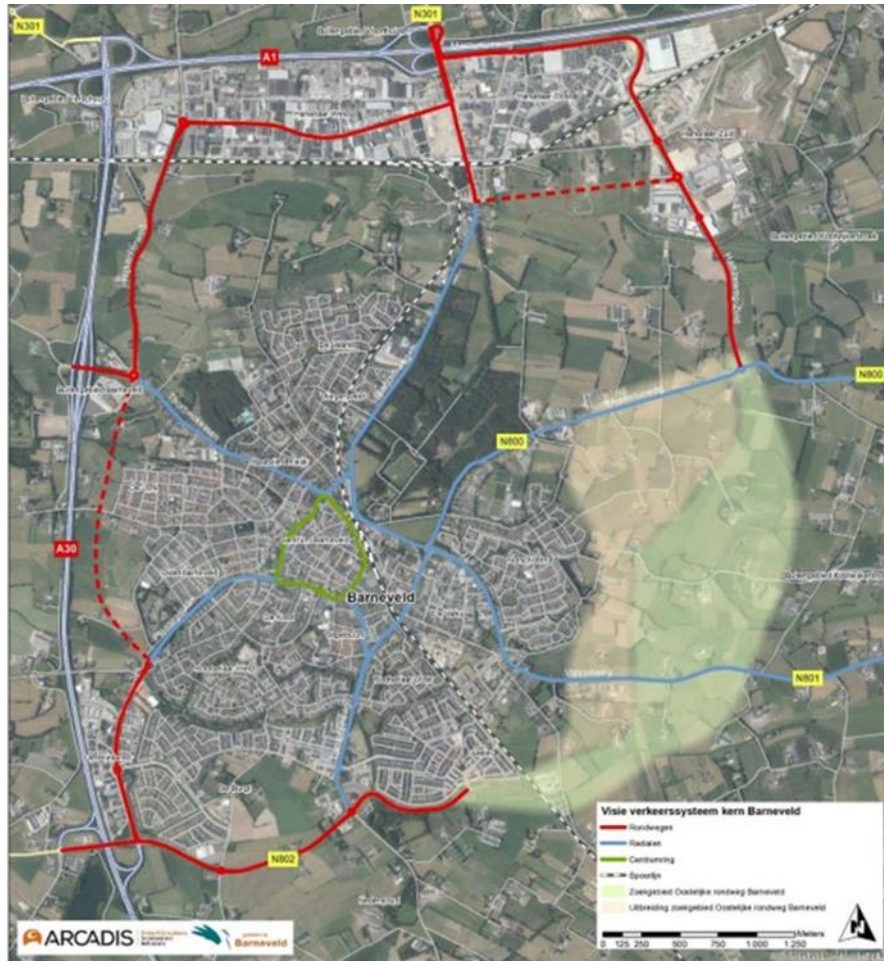
Radialen zijn de wegen tussen de rondweg en het centrum waar de wijken op aansluiten. Deze visie is een voortzetting van bestaand beleid. Zie kern Barneveld, afbeelding pagina 29). Hierin is te zien dat in de rondwegstructuur een aantal schakels ontbreekt. De rondwegstructuur van Voorthuizen werd een aantal jaren geleden gerealiseerd en is voltooid. Om doorgaand verkeer door de kern te ontmoedigen, rest hier nog de herinrichting van enkele radialen.

De Hoofdlijnennotitie 2040 vermeldt dat gemeente Barneveld samen met Rijk, provincie en overige partners willen investeren in een goede externe bereikbaarheid om onze strategische ligging te benutten. Dat betekent dat we de capaciteit van onze infrastructuur in de kernen en in het buitengebied benutten, binnen grenzen van veiligheid, leefbaarheid en barrièrewerking, en daarnaast dat we streven naar een robuuste infrastructuur van rondwegen en radialen rond de grote kernen.

Samenvattend

- Regionaal en bovenregionaal verkeer afwikkelen op snelwegen en hoofdwegen, die daarvoor over voldoende capaciteit moeten beschikken.
- Benutten bestaande capaciteit wegennet binnen acceptabele grenzen.
- Streven naar een robuuste infrastructuur van rondwegen en radialen.

De oostelijke rondweg Barneveld

Gelet op de groei van Barneveld en de prognoses voor de ontwikkeling van het verkeer, ziet gemeente Barneveld dat die groei niet verantwoord kan worden opgevangen, met de huidige infrastructuur. Zelfs niet met forse investeringen.

Dit geldt in het bijzonder voor de verkeersafwikkeling van en naar de zuidelijke helft van de kern Barneveld. Op de uitvalswegen is nu al sprake van fors oponthoud. Investerings in de bestaande doorgaande route door het dorp hebben vergaande gevolgen voor de leefbaarheid in de wijken (denk aan geluid, luchtkwaliteit, verkeersveiligheid) en forse ruimtelijke effecten. Een wegverbreding zou veel woonpercelen treffen, soms beperkt maar soms ook fors. Ook gaat een wegverbreding ten koste van een deel van de bomen langs de route waardoor het groene karakter wordt aangetast. Wil Barneveld de groene laanbeplanting behouden, dan is er nog meer grond nodig waardoor het effect op de woonpercelen nog groter wordt.

Uit de participatietrajecten voor de omgevingsvisie en voor de oostelijke rondweg blijkt dat dit vermoedelijk leidt tot veel weerstand.

Daarnaast draagt alleen een opwaardering van de wegen niet bij aan het duurzame en robuuste wegennet dat de gemeente voor ogen heeft. Er is sprake van steeds meer verkeer dat in het geval van wegwerkzaamheden en incidenten op zoek zal gaan naar alternatieve routes, die op hun beurt ook al druk worden belast.

Deze omstandigheden maken in onze visie de aanleg van een oostelijke rondweg onvermijdelijk en in principe randvoorwaardelijk voor een verdere groei van Barneveld.

Samenvattend

- Mede gelet op de groei van de gemeente Barneveld is de aanleg van een oostelijke rondweg noodzakelijk.

Toelichting Oostelijke Rondweg

Een oostelijke rondweg om Barneveld is al langere tijd in studie. In 2021 is een milieueffectrapport (MER) opgesteld. Daarin is uitgelegd welke knelpunten ontstaan op de route door de bebouwde kom als Barneveld nog verder groeit. En waarom wij vinden dat de aanleg van een oostelijke rondweg de voorkeur heeft boven het opwaarderen van de route door de kom. Vervolgens zijn de effecten onderzocht van meerdere mogelijke liggingen van de rondweg in het gebied (tracévarianten). Hieruit bleek dat de tracévarianten niet sterk onderscheidend zijn vanuit milieustandpunt.

Om een goede afweging te maken zijn ook de effecten onderzocht van het opwaarderen van de route door het dorp (het nulplusalternatief). Het gaat hierbij om de milieueffecten en het doelbereik. Met doelbereik wordt bedoeld of de doelen worden behaald die vooraf zijn vastgesteld.

De onafhankelijke Commissie voor de milieueffectrapportage (of kort Commissie Mer) gaf op verzoek van de gemeente advies naar aanleiding van de 'eerste fase MER'. Daarin staat dat de milieueffecten en het doelbereik van de alternatieven en varianten overwegend goed in beeld zijn gebracht. De Commissie constateert dat nut en noodzaak van ingrepen in de infrastructuur goed en uitgebreid zijn beschreven, maar signaleert ook dat er nog informatie ontbreekt om een volwaardige afweging te maken tussen het nulplusalternatief en het alternatief rondweg.

Naar aanleiding van het advies hebben wij onder andere meer onderzoek gedaan naar de effecten van beide alternatieven op de omgeving.

Voorafgaand aan het milieueffectrapport ontbrak het aan een visie op de groei van Barneveld na 2040. Om in het MER op groei te kunnen anticiperen, is uitgegaan van drie denkbeeldige groeiscenario's langs de oostkant van Barneveld, variërend van lichte (1.000) tot forse toename (3.000) van het aantal woningen. Door voortschrijdend inzicht is inmiddels meer duidelijk over het aantal woningen dat waarschijnlijk tot 2040 aan de oostkant van Barneveld zal verrijzen om te kunnen voldoen aan de groeiopgave binnen de regio. Dit aantal zal waarschijnlijk maximaal 1.000 zijn, met de verwachting dat een groot deel ervan gerealiseerd wordt in het gebied tussen het spoor en de Hessenweg ten oosten van Station Barneveld-Zuid.

Hoewel er voor de oostelijke rondweg nog een volwaardige tracékeuzenotitie wordt opgesteld, gaat deze omgevingsvisie op hoofdlijnen al wel kort in op de onderzochte tracés. Dit omdat de Commissie Merons heeft verzocht n bij de afweging voor het voorkeursalternatief en de tracékeuze rekening te houden met de andere ontwikkelingen in het gebied.

De verwachte lichte groei aan de oostkant van Barneveld (zie paragraaf....)ov, maakt het eerder gebruikte argument om de rondweg ver van de kern af te leggen vanwege de mogelijke groei van Barneveld minder sterk. Zou worden gekozen voor de meest oostelijke tracés, dan is het denkbaar dat de rondweg decennialang of nog langer veel verder van de kern ligt dan noodzakelijk. Daarbij geldt, zo blijkt uit de MER, dat hoe verder het tracé van de kern wordt aangelegd, des te minder er gebruik van zal worden gemaakt. Vanuit de huidige woonwijken is het immers niet aantrekkelijk om eerst een fors eind naar het oosten te rijden om uiteindelijk via de rondweg naar een bestemming in het noorden, westen of zuiden van Barneveld te rijden. De wegen binnen de bebouwde kom worden daarentegen meer ontlast naar mate de rondweg dichterbij de kern ligt. Uit een landschappelijke studie van 2023 blijkt dat impact op het landschap beperkt kan blijven als wordt gekozen voor een combinatie van de tracés die dichterbij de kern liggen.

Alles meewegend voorzien wij dat het tracé voor de oostelijke rondweg gevonden moet worden in een kleiner zoekgebied dan voorafgaand aan de MER is vastgesteld. Het betreft het deel van het zoekgebied dat het dichtste bij de kern Barneveld ligt. Zie de afbeelding op pagina 41 waarin we dit kleinere zoekgebied focusgebied hebben genoemd.

We vinden het belangrijk dat de nieuwe rondweg zich voegt naar het landschap. We respecteren aanwezige (beplantings)structuren en passen de bestaande beken zichtbaar en met respect in. Door deze beter toegankelijk te maken vanuit de kern dragen we bij aan een groene en recreatief aantrekkelijke overgangszone rondom de kern.

De belangrijkste voordelen van een grotere nabijheid bij de kern van Barneveld zijn samengevat:

- een optimaal gebruik van de rondweg en minder verkeer door de kern.
- er blijft een groter aaneengesloten stuk buitengebied over.
- grotere meekoppelkansen voor andere vormen van grondgebruik in het stedelijk uitloopgebied waarin de rondweg komt te liggen, zoals vasthouden van water (klimaatmantel) en recreatieve mogelijkheden.

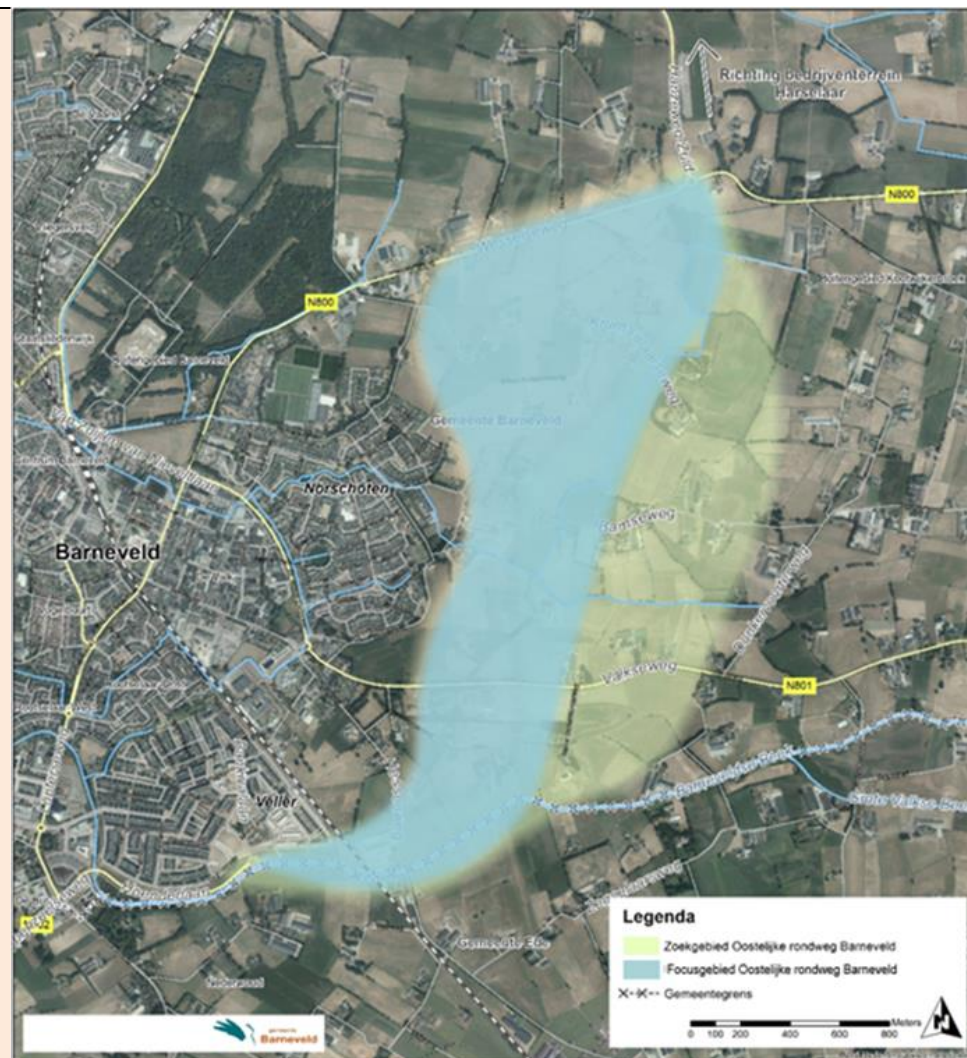

Toelichting Oostelijke Rondweg (vervolg)

Om tot een definitieve tracékeuze te kunnen komen is eerst aanvullende studie nodig, en een uitgebreid participatietraject met de omgeving. Zoals in het proces oostelijke rondweg is gecommuniceerd wordt na het besluit op de omgevingsvisie een tracékeuzenotitie opgesteld en krijgen inwoners de gelegenheid te reageren. De reacties worden verwerkt in een nota en samen met de concept-tracénotitie aan de gemeenteraad voorgelegd ter besluitvorming. Dit proces wordt vervolgd als er duidelijkheid is over de financiering van de rondweg.

We realiseren ons dat de kosten van de aanleg van een oostelijke rondweg aanzienlijk zijn en hoger dan het nulplusalternatief. De ongelijkvloerse kruising die nodig is bij het spoor bij de woonwijk Veller is hiervan de grootste kostenpost. Gelet op de cijfers van enkele jaren geleden, gaat de gemeente met het huidige prijspeil uit van een investering van indicatief 80 miljoen euro. Het zal daarom vermoedelijk een flink aantal jaren duren om de financiering te regelen. De eerste vraag is echter of de gemeente Barneveld de oostelijke rondweg wil. En die vraag kan met *ja* worden beantwoord. Sterker nog: de oostelijke rondweg is noodzakelijk, gezien de groei van Barneveld.

Voor de goede orde: ook als de oostelijke rondweg er komt, blijven investeringen in de bestaande infrastructuur nodig op een aantal locaties in de kern Barneveld.

Verbetering ov-aanbod

Ongeacht de verwachting dat de auto voorlopig dominant blijft in onze omgeving, wil gemeente Barneveld het gebruik van het openbaar vervoer zeker stimuleren. Dit doet Barneveld door bij het Rijk te lobbyen voor een halte op het spoor Amersfoort-Apeldoorn bij Barneveld-Noord en een halte bij Stroe, met aantrekkelijke voorzieningen.

In het belang van klimaattransitie en mobiliteitstransitie investeerde Barneveld in het verleden al flink in treinstations en snelle fietsroutes. We blijven lobbyen voor het verbeteren van de voorzieningen en blijven investeren in fietsroutes (zie ook hiervoor onder verkeersveiligheid), zeker voor hen die daarvan afhankelijk zijn, zoals scholieren en senioren.

Om het OV, vooral de bus, maar ook de trein, echt aantrekkelijker te maken moetende frequentie van de dienstregeling en de dichtheid van het net flink omhoog. Ook moet voorkomen worden dat wegen in de kernen dichtslibben. Filevorming voor kruispunten leidt niet alleen tot vertraging voor de automobilist maar ook voor de bussen, wat het ov niet aantrekkelijk maakt. De aanleg van busbanen wordt in onze gemeente niet als realistisch gezien.

Als kanttekening geldt dat Barneveld voor de realisatie van stations – en meer specifiek mobiliteitshubs en andere ov-voorzieningen afhankelijk is van hogere overheden, concessieverleners en vervoerders. Het duurt soms decennia vanaf de start van een lobbytraject voordat een voorziening daadwerkelijk is gerealiseerd. Het is daarom realistisch ervan uit te gaan dat er tot 2040 weinig verbetering van het ov-aanbod verwacht mag worden. Dat is een belangrijke oorzaak waardoor het autogebruik tot 2040 in onze gemeente niet of nauwelijks afneemt.

Samenvattend

- Om het gebruik van het ov te stimuleren streeft de gemeente haltes na op de spoorlijn Amersfoort – Apeldoorn bij station Barneveld-Noord en bij Stroe.
- Barneveld blijft lobbyen voor verbetering van ov-voorzieningen en de toegankelijkheid ervan voor alle doelgroepen.

Voorzieningen in wijken

Basisvoorzieningen -bijvoorbeeld supermarkten in woonwijken en de kernen leiden tot een afname van autogebruik en van de behoefte aan parkeerareaal in het centrum van met name Barneveld. De bespaarde ruimte kan daar dan voor andere centrumvoorzieningen worden benut. Ook kunnen basisvoorzieningen in de wijken worden gecombineerd met pakketkluizen voor bezorgers. Het gevolg is dat het aantal verkeersbewegingen in de wijk door bezorgdiensten afneemt.

Samenvattend

- Minder verkeersbewegingen door voldoende basisvoorzieningen in de wijken en kernen.
- Basisvoorzieningen combineren met pakketkluizen.

Schoner en duurzamer vervoer

Het programmaplan *Duurzaamheid* vermeldt als doel de uitstoot van broeikasgassen met 55 procent te verminderen in 2030 en een klimaatneutrale mobiliteit te bereiken in 2050. Bijna alle vervoersmiddelen zijn dan emissievrij. Dit doel is overgenomen uit het Regionaal Mobiliteitsprogramma Foodvalley. De gemeenteraad het programmaplan *Duurzaamheid* vast in 2022 en dit doel blijft onverminderd van kracht.

Dit doel wil de gemeente behalen met concrete acties die bijdragen aan alternatief reizen, gedragsbeïnvloeding, schoner rijden met deelvervoersmiddelen, elektrisch rijden en door het stimuleren van minder (woon-werk) reizen.

Voorbeelden van deze concrete acties: vergroening van parkeerterreinen, uitbreiding van fietsvoorzieningen en oplaadstations voor e-bikes in de gemeente. Daarnaast stimuleren we elektrisch rijden door deel te nemen aan de provinciale concessie voor laadpalen, waarin ruimte komt voor proactieve plaatsing van laadpalen. Verder kijkt gemeente Barneveld naar haar werkgeversrol, bijvoorbeeld door medewerkers de e-bike aan te bieden voor het werk-werkverkeer. Uiteraard dragen de eerder genoemde mobiliteitstransitie en verbetering van OV-aanbod ook bij aan een schoner en duurzamer vervoer.

Samenvattend

- Verminderen uitstoot broeikasgassen met 55% per 2030 en volledig emissievrij per 2050, conform bestaand beleid.
- Stimuleren elektrisch rijden.

4. Verantwoording

Dit voorkeursscenario komt niet uit de lucht vallen. Voor elke hoofdpoging is intern een werkgroep aan de slag geweest om de inhoud van het scenario voor die opgave samen te stellen. Zij hebben daarbij gebruik gemaakt van diverse bronnen. De belangrijkste bronnen worden in dit hoofdstuk behandeld. Daarmee leggen we via dit hoofdstuk verantwoording af van de keuzes die in het voorkeursscenario zijn opgenomen. We binnen met het proces dat voorafging.

4.1. Proces van totstandkoming

In deze paragraaf gaan we in op het proces waarvan dit voorkeursscenario het resultaat is. Dit bestond uit de volgende stappen.

Stap 1: Voorbereidende fase

In 2020 – 2021 stelde de gemeente een Vertrekpuntennotitie op voor de omgevingsvisie. Een volgende mijlpaal was de vaststelling van de Hoofdlijnennotitie in juli 2021 door de gemeenteraad. Deze Hoofdlijnennotitie is een antwoord op de vraag welke positie Barneveld inneemt in de verstedelijkingsopgave van de regio's Foodvalley en Amersfoort, bevat keuzes voor de groei van de gemeente en is daarmee op meerdere onderdelen het vertrekpunt voor de volgende stappen en dit voorkeursscenario.

Stap 2: De eerste participatieronde

In het najaar van 2021 vond een eerste participatieronde plaats. Met de Hoofdlijnennotitie en de verschillende dorpsvisies haalde de gemeente bij

de samenleving input op voor de omgevingsvisie. Deze inbreng is gebruikt voor de Toekomstscenario's.

Stap 3: de toekomstscenario's

Aansluitend ontwikkelde de gemeente twee toekomstscenario's. Het eerste heet **Vooruit met Barneveld**. Dit gaat uit van de noodzaak de zaken in de toekomst zaken anders aan te pakken. Het andere scenario, **Verder met Barneveld**, gaat ervan uit dat we in grote lijnen kunnen blijven werken zoals we het altijd hebben gedaan, vanuit de opvatting dat dit tot nu goed ging. De beide Toekomstscenario's zijn in november 2022 door het college vastgesteld. (Bijlage A)

Stap 4: Onderzoek en de tweede participatieronde

In de tweede participatieronde legde de gemeente beide toekomstscenario's voor aan inwoners, maatschappelijke organisaties en bedrijven. We zijn daarover de dialoog aangegaan: wat spreekt aan, en wat niet? Wat vindt de samenleving belangrijk? Wat moet in een voorkeursscenario komen? Deze ronde bevatte een enquête met vragen aan de samenleving. Deze participatieronde speelde in februari tot en met april 2023. (Bijlage B)

In stap 4 stelde de gemeente een omgevingseffectrapportage (OER) op, een onderzoek naar de gevolgen voor de leefomgeving van beide toekomstscenario's. Dit OER is een tussenstap naar de volledige omgevingseffectrapportage voor de ontwerp omgevingsvisie.⁵ De omgevingseffectrapportage is als bijlage C aan dit voorkeursscenario gehecht.

Verder vonden twee sessies plaats, waarin is nagedacht over de uitvoerbaarheid.

Stap 5: voorkeursscenario

Na de tweede participatieronde stelde de gemeente het voorkeursscenario op, met bij elke opgave een nieuwe afweging welk van beide toekomstscenario's de voorkeur heeft. In sommige gevallen met de keuze voor een van beide toekomstscenario's, soms voor een mengeling van

⁵ Een milieueffectrapportage (MER) maakt voor de Omgevingswet verplicht deel uit van een omgevingsvisie. Veelal, ook in Barneveld, wordt dit tegenwoordig verbreed

tot een omgevingseffectrapportage (OER) Naast de milieugevolgenonderzoek de OER, ook de gevolgen voor de leefomgeving als geheel.

beide scenario's en soms een tussenweg. Bovendien gaat het voorkeurscenario in op meer onderdelen dan de beide toekomstscenario's.

Trends en ontwikkelingen

We verdiepten ons in de vraag waar Barneveld nu staat. Wat gaat er goed en wat kan beter? Op velerlei aspecten van de leefomgeving zijn we dat nagegaan. Dat hebben we gedaan via het opstellen van een zogeheten leefomgevingsfoto (LOF). Met het in beeld brengen van de huidige situatie, wordt ook duidelijk wat er op ons af komt en welke aspecten in ieder geval in de omgevingsvisie een plaats moeten krijgen. De leefomgevingsfoto maakt onderdeel uit van de bijlagen bij het voorkeurscenario. In de tekst (paragraaf 2.2.) is een samenvatting opgenomen.

Participatie

In de aanloop naar het voorkeurscenario heeft een uitgebreid participatietraject plaatsgevonden. Dit via een groot aantal bijeenkomsten en een enquête. Het volledige verslag is bij de bijlagen gevoegd. De samenvatting is in dit hoofdstuk opgenomen.

Omgevingseffectrapportage

De beide toekomstscenario's zijn uitgebreid beoordeeld in een omgevingseffectrapportage (o.e.r.). Deze is opgesteld in de aanloop naar een definitieve omgevingseffectrapportage, welke moet worden gevoegd bij de ontwerp omgevingsvisie. De o.e.r. geldt als milieueffectrapportage in de zin van de Omgevingswet. Bij het opstellen van een omgevingsvisie is een milieueffectrapportage verplicht. De inhoud van het huidige o.e.r. is meegewogen bij het voorkeurscenario. In dit hoofdstuk geven we de belangrijkste uitkomsten weer. Het volledig o.e.r. is bij de bijlagen gevoegd.

Bestaand beleid

Het bestaande beleid is meegewogen bij de voorkeurscenario's. In dit hoofdstuk gaan we kort in op de vraag hoe dat is gegaan

Uitvoerbaarheid

We kunnen veel mooie plannen maken, maar plannen moeten wel realiseerbaar zijn. De uitvoerbaarheid hangt met veel aspecten samen, juridisch, financieel, ruimtelijk, capaciteit, etc. In twee sessies hebben we de (on)mogelijkheden verkend. Daarvan doen we kort verslag.

4.2. Participatie

Onderstaand hebben we de **samenvatting** opgenomen van de 2^e participatieronde voor de omgevingsvisie. Deze heeft tussen februari en april 2023 plaatsgevonden. In deze participatieronde werden de beide toekomstscenario's aan de samenleving voorgelegd.

“Begin dit jaar zijn we op tournee gegaan. Twaalf gesprekken in dorpen, scholen, gemeentehuis en online. Speciaal voor deze bijeenkomsten is een serious game ontwikkeld: het Toekomstspel Barneveld, groeten uit 2040. In de eerste plaats als hulpmiddel om met Barnevelders over twee toekomstscenario's en vijf verschillende thema's in gesprek te gaan. Bovendien is het ook nog eens leuk om te doen.

In dit participatieverslag leest u wat inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties over de toekomst van Barneveld in vijf thema's zeggen. Als we weten wat Barnevelders belangrijk vinden en waarom, kunnen we als gemeente beter de belangen afwegen en keuzes maken voor de toekomst. Doel is per thema het beste uit twee scenario's te halen om uiteindelijk tot één (voorkeurs)scenario te komen.

Dit vinden Barnevelders belangrijk voor 2040

Prettig leven in vitale dorpen

De nadruk ligt op vitaliteit in alle kernen. Dat betekent voldoende bouwen in alle kernen, en ook voldoende voorzieningen in alle kernen. Basisvoorzieningen in de kleine kernen, grotere voorzieningen meer centraal in de twee grotere kernen, Barneveld en Voorthuizen. Nieuwbouw moet een goede mix vormen en alle doelgroepen bedienen. Hoe groter de kern, hoe hoger er gebouwd mag worden. Het dorpse karakter behouden, vinden Barnevelders belangrijk.

Ruimte voor ondernemen

Zet in op waar je als gemeente sterk in bent, dus vooral op de maakindustrie. We zijn meer doeners dan denkers. Er moet ruimte zijn om aan de vraag naar bedrijventerrein te voldoen, met voorrang voor de lokale behoefte. Biedt ook in de kleinere kernen ruimte voor ondernemerschap. Faciliteer vooral daar en in het buitengebied 'broedplekken'. De verdere ontwikkeling van de centrumgebieden is belangrijk: goede horeca, voldoende

parkeermogelijkheden, goede fietsverbindingen, optimale inrichting openbaar gebied.

Topregio toekomstgerichte landbouw

Er wordt veel waarde gehecht aan het voortbestaan van de landbouw als voedselproducent en als (economische) drager van het agrarisch cultuurlandschap. Ruimte voor verandering is wenselijk om de slag te kunnen maken naar een omgevingsgerichte landbouw, circulair, innovatief en natuur inclusief. Kijkend naar de uitkomsten van de omgevingstafels wijst de richting hoofdzakelijk naar het scenario Verder met Barneveld.

Gezond en natuurlijk Barneveld

De deelnemers willen een groene en gezonde gemeente, met een goed wandel- en fietsnetwerk en voldoende beweegmogelijkheden. De landbouw moet meer natuur inclusief werken, boeren moeten daarbij geholpen worden. Zij worden gezien als een wezenlijk onderdeel van de gemeente. In het stimuleren van een gezonde leefstijl heeft de gemeente een faciliterende rol. De kernen mogen wel meer autoluw worden.

Veilig en bereikbaar

De auto blijft belangrijk. Men verwacht niet dat in Barneveld het OV zo aantrekkelijk wordt, dat dit een reëel alternatief biedt. Dit geldt al helemaal voor de kleine kernen. Niettemin moet er wel ruimte komen voor alternatieve vervoersvormen. Doorgaand en zoekverkeer moet worden geweerd uit de woonwijken.

Dit vinden jongeren

Jongeren vinden wonen één van de belangrijkste thema's. Ook in Barneveld ontbreekt het aan (betaalbare) woningen voor starters en jongeren. Daarnaast zijn duurzaamheid, hoe we omgaan met de natuur en klimaatverandering belangrijke issues, hoewel dat niet voor alle jongeren geldt.

Dit vinden ondernemers

Voor ondernemers zijn thema's als bedrijvigheid en bereikbaarheid vooral van belang. Zij willen dat Barneveld vooral inzet op de maakindustrie. Ook vinden ze dat bedrijventerreinen vooral in de lokale behoefte moeten voorzien en niet in meer distributiecentra. Naast winkels en een prettige winkelbeleving vindt deze groep voldoende parkeergelegenheid in het

centrum belangrijk. Net als een doordachte aanpak voor mobiliteit en een bereikbare regio."

Wat is er overgenomen in het voorkeursscenario?

Bij vergelijking van hoofdstuk 3, waarin het voorkeursscenario is beschreven met dat wat de samenleving belangrijk blijft te vinden, blijkt dat de inbreng vanuit de samenleving voor een groot deel een plaats heeft gekregen in het voorkeursscenario. Voorbeelden daarvan zijn bouwen in alle kernen en werken aan een passend niveau van basisvoorzieningen in elk kern. Ook dat er in de grotere kernen soms best iets hoger gebouwd mag worden met het oog op de juiste woningvoorraad, of met het oog op zorgvuldig ruimtegebruik, komt uit de participatie. Blijven inzetten op bedrijvigheid in sectoren waar de gemeente Barneveld vanouds sterk is, met het bieden van ruimte voor nieuwe bedrijvigheid is een ander voorbeeld. Verder hebben voor de samenleving belangrijke thema's als een groene en gezonde leefomgeving een belangrijke plaats gekregen.

4.3. Omgevingseffectrapportage

Ten behoeve van het vaststellen van de omgevingsvisie voeren we een omgevingseffectrapportage (OER) uit. In de OER vergelijken we de alternatieven met de bestaande situatie, rekening houdend met de autonome ontwikkelingen en ontwikkelingen waarover al is besloten. Dit laatste ligt vast in de leefomgevingsfoto. Voor het opstellen van deze Visie op hoofdlijnen zijn de twee scenario's uit het scenariodocument bekeken op hun effecten. Als de visie op hoofdlijnen definitief is, dan is de volgende stap het beoordelen van de effecten van het (uitgewerkte) voorkeursscenario (de omgevingsvisie).

Voor het vergelijken van beide alternatieven "Vooruit met Barneveld" en "Verder met Barneveld" is een lijst van tien aspecten opgesteld, die ieder weer uiteenvallen in meerdere criteria.

- Bodem, water , ondergrond
- Natuur
- Klimaatbestendigheid
- Ruimtelijke kwaliteit
- Energie en grondstoffen
- Gezonde leefomgeving

- Gezondheid en welzijn
- Vitale woonomgeving
- Mobiliteit
- Economie en werk

Kort samengevat komt de vergelijking van de beide scenario's op deze aspecten op het volgende neer.

Aspect	Verder met Barneveld	Vooruit met Barneveld
Bodem, water en ondergrond		
Natuur		
Klimaatbestendigheid		
Ruimtelijke kwaliteit		
Energie en grondstoffen		
Gezonde leefomgeving		
Gezondheid en welzijn		
Vitale woonomgeving		
Mobiliteit		
Economie en werk		

	Positief
	Licht positief
	Neutraal
	Licht negatief
	Negatief

Uit deze vergelijking lijkt "Vooruit met Barneveld" een beter alternatief te zijn dan Verder met Barneveld. Deze scenario's zijn echter neergezet als uitersten en omvatten niet alle aspecten die voor de vergelijking nodig zijn, zoals de financiële aspecten en de uitvoerbaarheid.

4.4. Bestaand beleid

Bij het opstellen van de tekst van het voorkeursscenario heeft elke werkgroep bij elk van de 5 hoofdpogaven zich rekenschap gegeven van het bestaande beleid. Al voorafgaand aan het opstellen van beide Toekomstscenario's was er een compleet overzicht gemaakt van al het bestaande beleid in de gemeente Barneveld. Dit is betrokken in de gesprekken en bij het opstellen van de teksten en daarbij gewogen op actualiteit. Actueel beleid is meegenomen in het voorkeursscenario, waarbij soms nieuwe inzichten zijn verwerkt.

4.5. Verkenning uitvoerbaarheid

In de voorbereiding op dit voorkeursscenario hebben tweemaal een bijeenkomst met medewerkers georganiseerd om de uitvoerbaarheid te toetsen van wat we opschrijven in dit voorkeursscenario. Met de uitkomsten van die gesprekken hebben we rekening gehouden. Daarbij moet worden gezegd dat er vaak nog weinig echt concrete uitspraken gedaan konden worden op zaken als financiële en juridische uitvoerbaarheid. Daarvoor is het voorkeursscenario nog te abstract. Ook zegt het voorkeursscenario nog niets over roloppvatting en rolneming van de gemeente, noch over prioriteitstelling van de ambities. Het gesprek daarover moet later nog worden gevoerd. Als het voorkeursscenario gebiedsgericht is uitgewerkt in de ontwerp omgevingsvisie zullen naar verwachting meer gerichte uitspraken gedaan kunnen worden. Bijvoorbeeld zal bij de gebiedsgerichte uitwerking meer zicht ontstaan op de dilemma's die zullen voortvloeien uit de diverse claims die vanuit de ambities van de gemeente Barneveld op hetzelfde gebied zullen blijken te liggen. Daarin zullen keuzes gemaakt moeten worden.

Bij een nadere verkenning naar de uitvoerbaarheid zullen we ons ook rekenschap moeten geven van (mogelijk) beperkende factoren die geheel of gedeeltelijk buiten de invloedssfeer van de gemeente liggen. Een belangrijk voorbeeld betreft de congestie op het elektriciteitsnet. De mogelijkheden voor nieuwe aansluitingen lijken voorsnag beperkt en dat kan aanzienlijk gevolgen hebben voor de uitvoering van de omgevingsvisie.

In de omgevingsvisie zal ook een hoofdstuk over de uitvoering en de uitvoerbaarheid worden opgenomen. Een financiële paragraaf en een paragraaf over kostenverhaal zal daar onderdeel van uitmaken.

5. De route naar een volledige omgevingsvisie

5.1. Hoe verder?

Met de vaststelling van het voorkeursscenario ligt de richting vast waarin de uitwerking naar een volledige ontwerp omgevingsvisie kan plaatsvinden. Wat we per opgave willen is beschreven. De uitwerking naar het “kunnen” is de volgende stap. Binnen de vijf hoofdopgaven is verdere verdieping nodig op de doelen en de ambities van de gemeente op lange termijn voor de fysieke leefomgeving. Met het oog op de op te stellen omgevingsprogramma's en het formuleren en vastleggen van regels in het omgevingsplan zijn ook nadere afwegingskaders nodig. Deze moeten ook de praktijk voldoende handvat bieden om initiatieven en besluiten te kunnen motiveren op basis van de omgevingsvisie.

Het voorkeursscenario behandelt niet alle voor een omgevingsvisie belangrijke onderwerpen. Een voorbeeld daarvan is het onderwerp “veiligheid”. Een ander voorbeeld betreft de zorg voor monumenten, erfgoed en archeologie. Dat is in dit document onderbelicht gebleven. In de uitwerking naar de omgevingsvisie moeten dergelijk onderwerpen ook een plek krijgen.

Het voorkeursscenario zegt nog vrijwel niets over de rol die de gemeente kan en wil aannemen met het oog op de ontwikkelingen in de gemeente. Soms zal de gemeente zelf initiatiefnemer zijn en/of de regie in handen nemen, op andere momenten volstaat het om te faciliteren en/of de samenleving uit te nodigen met mooie initiatieven te komen. In de ontwerp omgevingsvisie zal hier duidelijkheid over worden gegeven. De rolopvatting en de te kiezen rol hangen ook samen met de financiële mogelijkheden en de capaciteit van de organisatie.

De uitwerking zal voor een belangrijk deel ook gebiedsgericht zijn. We werken de indeling in de vier hoofdgebieden verder uit en verdelen deze vier hoofdgebieden ook weer onder in meerdere deelgebieden, met de

doorvertaling naar wijken en buurten. Voor sommige deelgebieden willen we echt een uitgewerkte deelvisie in de omgevingsvisie opnemen. Een voorbeeld daarvan is het deelgebied tussen de bebouwde kom van Barneveld en de A30. Bij andere deelgebieden zullen we de kaders formuleren. De vervolgstap is dan uitwerking in bijvoorbeeld een gebiedsprogramma. Zeker in de gebiedsgerichte uitwerking van de omgevingsvisie op hoofdlijnen gaat nog veel tijd en energie zitten.

Als de inhoudelijke uitwerking gereed is wordt ook duidelijk wat de inhoud van de op te stellen omgevingsprogramma's moet worden. Er ligt al een besluit om voor elk van de 5 hoofdopgaven die in dit document worden behandeld een omgevingsprogramma op te stellen. Hoewel deze voor het landelijk gebied al in ontwikkeling is, willen we in de omgevingsvisie helder de opdracht formuleren voor de uitwerking van de visie in de verschillende omgevingsprogramma's. Daarmee stelt de gemeenteraad meteen de kaders voor deze omgevingsprogramma's vast en kan het college ermee verder. Omgevingsprogramma's worden volgens de Omgevingswet door het college vastgesteld.

Voordat we zover zijn dat de ontwerp omgevingsvisie ter inzage kan worden gelegd, moeten er nog een flink aantal stappen worden gezet. Onderstaand zijn deze stappen in een planningsoverzicht opgenomen.

5.2. De planning voor het vervolg

Activiteit	Periode
Thematische en gebiedsgerichte uitwerking voorkeursscenario	november 2023 – januari 2024
Sessie ketenpartners	december 2024
Inventariseren dilemma's en botsingen	november 2023 – januari 2024
Vorbereiden keuzesessie met de gemeenteraad	december 2023 – januari 2024
Keuzesessie met de gemeenteraad (commissie)	30 januari 2024
Opstellen ontwerp omgevingsvisie	februari – mei 2024
Vaststellen ontwerp omgevingsvisie	juni 2024
Ontwerp omgevingsvisie ter inzage	juni – augustus 2024
Verwerken zienswijzen en opstellen reactienota	september en oktober 2024
Vaststellen omgevingsvisie Barneveld 2040	december 2024

Toelichting:

Het is belangrijk om partijen als het waterschap, de provincie, omliggende gemeenten en de veiligheidsregio inbreng te vragen op de omgevingsvisie. Hetzelfde geldt voor lokale organisaties die voortdurend samenwerken met de gemeente, zoals woningbouwcorporaties. Dergelijke partijen willen we uitnodigen voor de “sessie ketenpartners”. De exacte lijst uit te nodigen partners bepalen we later.

Bij de uitwerking van het voorkeursscenario zullen we op dilemma's en botsingen stuiten. Niet alles kan, niet alles kan tegelijk en soms kan een bepaalde keuze niet samengaan met een andere keuze. Deze dilemma's en botsingen brengen we in beeld. De belangrijkste daarvan leggen we aan de gemeenteraad voor in een keuzesessie. Die keuzesessie is opnieuw een belangrijk moment waarbij de gemeenteraad de richting van de omgevingsvisie bepaalt.

Nadat de ketenpartnerssessie en de keuzesessie hebben plaatsgevonden, beschikken we over voldoende informatie om de ontwerp omgevingsvisie op te stellen. Dat doen we in de winter en het voorjaar van 2024. Daarna kan het ontwerp in de zomer ter inzage worden gelegd. Vervolgens is er tijd nodig om de ingekomen zienswijzen te verwerken. Aansluitend zal de

omgevingsvisie Barneveld 2040 ter vaststelling aan de gemeenteraad worden aangeboden.

In de planning is niet een extra participatieronde opgenomen. Het valt te overwegen dat wel alsnog te doen, tussen de keuzesessie en het vaststellen van de ontwerp omgevingsvisie, zeker daar waar keuzes aanzienlijke impact op de leefomgeving kunnen hebben. Dit kan op een later moment uitgewerkt worden.

6. Samenvatting Voorkeursscenario

In dit voorkeursscenario is beschreven wat de gemeente Barneveld wil bereiken op de lange termijn tot 2040 voor elk van vijf gedefinieerde hoofdpogingen voor de fysieke leefomgeving. Deze vijf hoofdpogingen zijn:

- Gezond en toekomstbestendig Barneveld
- Prettig leven in vitale dorpen
- Ruimte voor ondernemerschap
- Waardevol landelijk gebied
- Bereikbaar nu en in de toekomst.

Voorafgaand aan de beschrijving van het voorkeursscenario voor elk van deze vijf opgaven is een overkoepelende ambitie voor de gemeente Barneveld tot 2040 opgenomen in **paragraaf 3.1**. Deze overkoepelende ambitie moet gezien worden als een onderdeel van de hier beschreven samenvatting. Op deze plaats kan worden volstaan met een verwijzing naar wat daar is geschreven.

Dit voorkeursscenario is ook nog een heleboel niet. De confrontatie tussen de uitgewerkte opgaven heeft nog niet plaatsgevonden, er is nog geen prioriteitsstelling, er is nog niets geschreven over de rol van de gemeente en de rol van de samenleving. Evenmin bevat het voorkeursscenario een gebiedsgerichte uitwerking. Dat zijn allemaal stappen voor het vervolg, het uitwerken van het voorkeursscenario naar een volledige ontwerp omgevingsvisie. Er is wel een basiskaart geïntroduceerd met een basisindeling in vier gebieden, op basis van de huidige gebiedskenmerken, als grondslag voor het vervolg.

Niet alles wat de gemeente wil, zoals dat in dit voorkeursscenario is opgeschreven zal altijd mogelijk blijken. De ambities moeten daarom worden gezien als een streven. Bij elke ontwikkeling wordt nagegaan wat er redelijkerwijze gerealiseerd kan worden.

Het voorkeursscenario kan voor elk van de vijf hoofdpogingen als volgt worden samengevat.

Gezond en toekomstbestendig Barneveld

Een gezonde omgeving

- Bijdragen aan een gezonde leefomgeving is een belangrijke voorwaarde voor de inrichting van de leefomgeving
- De gemeente zorgt voor een omgeving waarin inwoners op een waardige manier langer zelfstandig thuis kunnen wonen en meedoen in de buurt.
- De gemeente voert het Schone Lucht Akkoord uit.
- De geluidsbelasting op de woonomgeving beperken we zoveel mogelijk.
- De gemeente streeft naar een leefomgeving die uitnodigt tot gezond gedrag en waar de druk op de gezondheid zo laag mogelijk is.
- Barneveld investeert meer in buurten waar het minder goed gaat met de gezondheid van de bewoners.
- De gemeente Barneveld ontwikkelt indicatoren en richtlijnen voor de gezonde leefomgeving.
- De gemeente streeft naar een sterke sociale basis als fundament voor de lokale gemeenschap.
- Barneveld werkt aan veilige en inclusieve wijken en dorpen.
- Jeugdigen groeien op in een kansrijke omgeving.

Verkleinen gezondheidsverschillen tussen buurten

Groen in de gemeente

Water, bodem en klimaatverandering

- Gemeente Barneveld past de 3 – 30 – 300 regel toe waar mogelijk.
- Barneveld streeft naar ontwikkeling en behoud van groene overgangszones rond de dorpen.
- De principes van bodem en water zijn leidend.

Circulariteit

- Minder primaire grondstoffen verbruiken.
- Hoogwaardig hergebruik van materialen.
- Gemeente Barneveld streeft naar duurzame inkoop.
- De gemeente zet een beweging in gang naar circulaire bedrijfsvoering in de agrarische sector.

Versterken biodiversiteit

- Versterken van biodiversiteit in de dorpen en het buitengebied.
- Inrichten van recreatiezones rond de dorpen;
- Afstemming met de agrarische sector bij de inrichting van deze zones.

Meegroeierende voorzieningen sporten, bewegen, cultuurparticipatie en ontmoeten

- Laagdrempelige en toegankelijke basisvoorzieningen voor iedereen in de openbare ruimte, aansluitend bij de behoefte.
- Voldoende ontmoetingsplekken in de dorpen.
- Definitie van een basiskwaliteitsniveau van voorzieningen in de leefomgeving.

Gezond voedsel voor een duurzame toekomst

- Vergroting van het aanbod aan lokaal of regionaal geproduceerd voedsel en het stimuleren korte voedselketens.
- Faciliteren van buurtmoestuinen.
- Rookvrije buitenruimtes.
- Een gezonde voedselomgeving nabij scholen

Cultureel erfgoed

- Erfgoed is een belangrijk element in Barneveld
- Dat erfgoed moet worden beschermd, toegankelijk zijn en worden gebruikt.
- Kansen benutten om de zichtbaarheid van het erfgoed te verbeteren

Prettig leven in vitale dorpen

De groei van de gemeente Barneveld en de druk op de woningmarkt

- 8.000 nieuwe woningen tot 2040, binnen de randvoorwaarden.
- Nieuwbouw in elke kern, met een 70/30 verdeling tussen Barneveld en Voorthuizen en de overige kernen.
- Meer dan gemiddelde groei in Kootwijkerbroek, Terschuur, Zwarteboek, Garderen, De Glind en vooral in Stroe.

- Inbreiding naast uitbreiding. Gericht verdichten zo min mogelijk ten koste van bestaand groen.
- Extra aandacht voor de stationsomgevingen, alert op transformatiekansen van binnenstedelijke bedrijven.
- Meer gestapeld bouwen (5 – 6 lagen grote kernen, 2 – 3 lagen kleine kernen).

Demografische ontwikkelingen en de samenstelling van de woningvoorraad

- Nieuwbouw moet voorzien in behoefte en doorstroming bevorderen.
- Levensloopbestendigheid in de wijk.
- Voortzetting van de lijn divers en gemengd bouwen, met extra aandacht voor een en tweepersoonshuishoudens.
- Inclusieve wijken in alle opzichten, met een ongelijke aanpak gericht op kwetsbare wijken.
- Nieuwe woonconcepten en faciliteren.
- Betaalbare programmering met spreiding over de kernen.

De vitaliteit van alle kernen met passend meegroeierende voorzieningen

- Sturen op vitale en inclusieve wijken.
- Ruimte voor kleinschalige bedrijvigheid in elke wijk, ruimte voor winkels in de grotere wijken van de kern Barneveld.
- Actief sturen op passende basisvoorzieningen in elke wijk en kern.
- Toegankelijke voorzieningen voor sport en cultuur, bewegen en ontmoeten die passend zijn bij de inwoners van de wijk/kern.
- Kwalitatieve versterking van het aanbod grotere voorzieningen.

Een toekomstbestendige openbare ruimte

- Vitale, duurzame en klimaatbestendige inrichting openbare ruimte.
- Uitgangspunten *gezonde wijk* vertrekpunt voor inrichting openbare ruimte.
- Inzetten op meervoudig ruimtegebruik.
- Voldoende sport-, beweeg-, cultuur en ontmoetingsmogelijkheden in de openbare ruimte.
- Lagere parkeernormen waar alternatieven zijn voor de auto, bijvoorbeeld nabij hoogbouw of bij ontwikkelingen rond stationsomgevingen.

- Parkeervoorzieningen bundelen waar mogelijk, en meer uit het zicht brengen.

Ruimte voor ondernemerschap

Werkgelegenheid

- Focus op bedrijven die veel werkgelegenheid opleveren.
- Focus op een beroepsbevolking met een praktische opleiding en hoger beroepsonderwijs als achtergrond en de daarmee samenhangende bedrijvigheid.
- Gericht bredere hogere bedrijvigheid en kenniswerkers vooral in de centrumgebieden.
- Evenwicht in het pendelverkeer.
- Passende kleinschalige werkmogelijkheden in de wijken.

Vestigingsklimaat

- De groei van arbeidsplaatsen staat voorop (regionaal bedrijventerrein).
- Geen nieuwvestiging van logistieke bedrijven met een groot ruimtebeslag, en terugdringen van fijnstof uitstotende bedrijven.
- Versterk de lokale kracht.
- Ruimte voor experiment, innovatie en broedplaatsen.
- Zorgdragen voor een kwalitatief hoogwaardige inrichting van openbare ruimte om de kwaliteit van de werkomgeving te kunnen waarborgen.

Werklocaties

- Uitbreiding van het bedrijventerrein De Harselaar tot 2030 met zo'n 40 ha in het deelgebied Harselaar-Zuid.
- Tot 2040 minimaal kunnen voldoen aan de groeivraag van bestaande bedrijven en zo mogelijk aan de regionaal berekende groeivraag.
- In en nabij kernen ruimte voor kleinschalige en lichte werklocaties.
- Waar mogelijk verdichting van bestaande bedrijventerreinen.

- Borgen van veiligheid bedrijventerreinen.
- Beperkte mogelijkheden voor bedrijvigheid via functieverandering

Verduurzaming bedrijventerreinen

- Barneveld streeft verduurzaming na van de bedrijventerreinen.

Toerisme en recreatie

- Voortzetten beleid *Vitale Vakantieparken*.
- Vakantieparken: juiste kwaliteit op de juiste plaats.
- Inzetten op de kwaliteitstoerist
- Spreiding van toerisme over de verschillende gebieden.
- Balans tussen betreding en natuurbehoud.
- Gasten verleiden centra te bezoeken.
- Seizoen verlengen.

Centrumgebieden

- Basisvoorzieningen in elk kern, passend bij de omvang.
- Hoog niveau voorzieningen in grotere kernen, ook voor bezoekers.
- Stimuleren combinatie wonen en werken.
- Werk- en ontmoetingslocaties kenniswerkers nabij stations.

Waardevol landelijk gebied

P.M.⁶

Bereikbaar nu en in de toekomst

Bereikbaarheid via het onderliggend wegennet (OWN)

- Ruimtelijke ontwikkelingen bij voorkeur daar plannen waar het wegennet nog capaciteit heeft.
- Pas als optimalisatie van het bestaande wegennet een te grote impact heeft, komt de aanleg van nieuwe infrastructuur aan de orde.

⁶ Het onderdeel waardevol landelijk gebied is niet opgenomen in deze conceptversie van het voorkeurscenario. Dit in verband met de nadere overweging van het onderwerp.

- Bij onze afwegingen letten we op de aanrijdtijden voor de hulpdiensten.

Verbetering verkeersveiligheid (inrichting en aanpassing gedrag)

- Risicogestuurd aanpak ongevallen.
- 30 km/u in de bebouwde kom is uitgangspunt.
- Inrichten schoolzones waar dit meerwaarde heeft.
- Voorkomen zoekverkeer.
- Inzet op parkeerclusters.

Inzet op mobiliteitstransitie

- De auto blijft een onverminderd belangrijk in Barneveld, mede gelet op de samenstelling van de werkende bevolking en de ligging van de kernen.
- Streven naar verbetering van het openbaar vervoer, en kansen benutten voor alternatieve vormen van (duurzamere) mobiliteit.
- Een fundamentele verschuiving van autogebruik naar het openbaar vervoer is voorlopig niet te verwachten.
- De huidige parkeernormen handhaven, zolang er geen kansrijke alternatieven zijn voor persoonlijk autobezit en -gebruik. Met mogelijke uitzondering van de parkeernorm in stationsomgevingen.

Vergroten capaciteit hoofdwegennet (HWN)

- Regionaal en bovenregionaal verkeer afwikkelen op snelwegen en hoofdwegen, die daarvoor over voldoende capaciteit moeten beschikken.
- Benutten bestaande capaciteit wegennet binnen acceptabele grenzen.
- Streven naar een robuuste infrastructuur van rondwegen en radialen.

De oostelijke rondweg Barneveld

- Mede gelet op de groei van de gemeente Barneveld is de aanleg van een oostelijke rondweg noodzakelijk.

Verbetering ov-aanbod

- Om het gebruik van het ov te stimuleren streeft de gemeente haltes na op de spoorlijn Amersfoort – Apeldoorn bij station Barneveld-Noord en bij Stroe.
- Barneveld blijft lobbyen voor verbetering van ov-voorzieningen en de toegankelijkheid ervan voor alle doelgroepen.

Voorzieningen in wijken

- Minder verkeersbewegingen door voldoende basisvoorzieningen in de wijken en kernen.
- Basisvoorzieningen combineren met pakketkluisen.

Schoner en duurzamer vervoer

- Verminderen uitstoot broeikasgassen met 55% per 2030 en volledig emissievrij per 2050, conform bestaand beleid.
- Stimuleren elektrisch rijden.

Bijlagen:

- A. De Toekomstscenario's
- B. Participatieverslag 2^e participatieronde
- C. Omgevingseffectrapportage